

Tính hòa nhập và tiếp cận trong không gian công cộng đô thị

Trường hợp nghiên cứu
về các dự án
của Think Playgrounds
tại Việt Nam

Bản thảo sơ bộ
Phiên bản 3
Tháng 02 năm 2025

Cẩm nang này được thực
hiện nhờ sự đóng góp của

Think Playgrounds
Đại sứ quán New Zealand
Siêu ứng dụng MoMo

Think Playgrounds !

Chúng tôi mong muốn mọi trẻ em đô thị ở Việt Nam đều có tuổi
thơ được chơi đùa thoải thích!

Mobile: +84(0)936 18 30 21
Office : +84(0)24 6253 9509

4/71/310 Nghi Tàm, Tây Hồ,
Hà Nội, Việt Nam

Nếu không có ghi chú khác, tất
cả các bức ảnh đều do Think
Playgrounds cung cấp.

Tính hòa nhập và tiếp cận trong không gian công cộng đô thị

Trường hợp nghiên cứu
về các dự án
của Think Playgrounds
tại Việt Nam

Phần 1 LÝ THUYẾT

Tâm quan trọng của tính hoà nhập

GIỚI THIỆU

- Mục đích
- Mục tiêu phát triển bền vững của Liên Hợp Quốc
- Công ước của Liên Hợp Quốc về Quyền trẻ em và người khuyết tật
- Mục tiêu, đối tượng và các bên liên quan
- Những điều tạo ra một KGCC thành công

CÁC DẠNG KHUYẾT TẬT VÀ ẢNH HƯỞNG

- Khuyết tật về thể chất, không có khả năng đi lại, sử dụng xe lăn, nạng
- Không có khả năng cầm nắm
- Khiếm thị, mù
- Tự kỷ, hội chứng down, khả năng học tập hạn chế
- Cảm giác, khiếm thính
- Những người có vóc dáng thấp bé

CƠ SỞ VÀ LỢI ÍCH CỦA SÂN CHƠI HÒA NHẬP

- Mô hình chơi đô thị
- Từ loại trừ đến hòa nhập

CÁC THỰC HÀNH TỐT TRONG THIẾT KẾ KHÔNG GIAN CÔNG CỘNG HÒA NHẬP

- Thiết kế lấy con người làm trung tâm
- Bảo nguyên tắc cho thiết kế hoà nhập
- Tiêu chuẩn và an toàn

LỘ TRÌNH PHÁT TRIỂN MỘT SÂN CHƠI HÒA NHẬP

Phần 2 THỰC HÀNH

Ví dụ từ Think Playgrounds

VÍ DỤ CỦA THINK PLAYGROUNDS VÀ ỨNG DỤNG TỪ CỘNG ĐỒNG

- Cải tạo sân chơi Thánh Gióng
- Công viên rừng Phúc Tân
- Vườn giác quan tại Công viên rừng Chương Dương
- Sân chơi hòa nhập tại Trung tâm Khiếm thị Nhật Hồng Bắc Ninh
- Chợ dân sinh Tân Mai
- Sân chơi Thủy trị liệu tại Trung tâm Hỗ trợ Phát triển Giáo dục và Hòa nhập Quận Tân Bình

PHỤ LỤC

Các ý kiến của các bên liên quan tham vấn KGCC tại Văn Miếu

GHI CHÚ THƯ MỤC

Tính chính xác của thông tin

Toàn bộ thông tin trong sách chỉ dựa trên các kinh nghiệm của Think Playgrounds trong việc thiết kế và xây dựng các không gian công cộng hòa nhập và có thể không bao quát được hết các tình huống về nhu cầu hòa nhập.

Phần 1 LÝ THUYẾT

Tâm quan trọng của tính hoà nhập

GIỚI THIỆU

- Mục đích
- Mục tiêu phát triển bền vững của Liên Hợp Quốc
- Công ước của Liên Hợp Quốc về Quyền trẻ em và người khuyết tật
- Mục tiêu, đối tượng và các bên liên quan
- Những điều tạo ra một KGCC thành công

CÁC DẠNG KHUYẾT TẬT VÀ ẢNH HƯỞNG

- Khuyết tật về thể chất, không có khả năng đi lại, sử dụng xe lăn, nạng
- Không có khả năng cầm nắm
- Khiếm thị, mù
- Tự kỷ, hội chứng down, khả năng học tập hạn chế
- Cảm giác, khiếm thính
- Những người có vóc dáng thấp bé

CƠ SỞ VÀ LỢI ÍCH CỦA SÂN CHƠI HÒA NHẬP

- Mô hình chơi đô thị
- Từ loại trừ đến hòa nhập

CÁC THỰC HÀNH TỐT TRONG THIẾT KẾ KHÔNG GIAN CÔNG CỘNG HÒA NHẬP

- Thiết kế lấy con người làm trung tâm
- Bảy nguyên tắc cho thiết kế hoà nhập
- Tiêu chuẩn và an toàn

LỘ TRÌNH PHÁT TRIỂN MỘT SÂN CHƠI HÒA NHẬP

Giới Thiệu

MỤC ĐÍCH

Tất cả mọi người đều có quyền tiếp cận và sử dụng không gian công cộng đô thị một cách độc lập và bình đẳng mà không có sự phân biệt nào. Đáp ứng những quyền này phụ thuộc vào tính tiếp cận của từng thành phố.

Khảo sát Quốc gia quy mô lớn đầu tiên về Người khuyết tật được tiến hành vào năm 2016. Cuộc khảo sát cho thấy 7% dân số từ 2 tuổi trở lên (6,2 triệu người) bị khuyết tật, trong khi 13% (gần 12 triệu người) sống trong gia đình có người khuyết tật.

So với những người không khuyết tật, người khuyết tật ở Việt Nam có tỷ lệ biết chữ và giáo dục thấp hơn, cũng như tỷ lệ nghèo đói cao hơn.

Tỷ lệ nhập học bậc tiểu học của trẻ em khuyết tật là khoảng 69% và trong số đó, một phần ba bỏ học trước khi hoàn thành chương trình giáo dục cơ bản.

Tài liệu này được biên soạn với sự hợp tác của Đại sứ quán New Zealand và Tham vấn Hội Người khuyết tật quận Đống Đa với hy vọng có thể trở thành tài liệu giúp các địa phương tại Việt Nam phát triển không gian công cộng hiệu quả và hòa nhập, trong nỗ lực giảm bất bình đẳng (**SDG10**) cũng như đảm bảo giáo dục hòa nhập (**SDG4**) và thúc đẩy hạnh phúc cho tất cả mọi người (**SDG3**). Thúc đẩy các thành phố và cộng đồng bền vững (**SDG 11**).

↑ Tham vấn Hội Người khuyết tật Quận Đống Đa trong quá trình chuẩn bị cải tạo sân chơi.

Sân chơi Thánh Gióng

Cẩm nang này là thành quả, là những kiến thức và kinh nghiệm mà Think Playgrounds có được trong việc thiết kế sân chơi và không gian công cộng hòa nhập tại Việt Nam.

Điểm làm nên sự độc đáo của quá trình này là việc huy động cộng đồng địa phương theo phương pháp cùng tham gia, bao gồm các cơ quan chính quyền địa phương, cũng như các chuyên gia và các nhóm khuyết tật.

MỤC TIÊU PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG CỦA LIÊN HỢP QUỐC

SDG3. Sức khỏe và có cuộc sống tốt: Đảm bảo cuộc sống khỏe mạnh và thúc đẩy hạnh phúc cho mọi lứa tuổi.

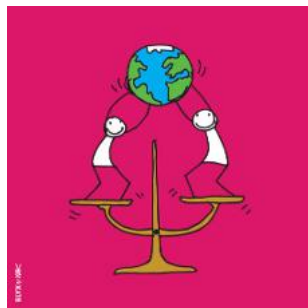
SDG4. Giáo dục có chất lượng: Đảm bảo Giáo dục có chất lượng, hoà nhập và công bằng, đồng thời thúc đẩy cơ hội học tập suốt đời cho tất cả mọi người.

SDG5. Bình đẳng giới: Đạt được bình đẳng giới và trao quyền cho tất cả phụ nữ và trẻ em gái.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

SDG10. Giảm bất bình đẳng: Giảm bất bình đẳng trong và giữa các quốc gia.

SDG11. Các thành phố và cộng đồng bền vững: Làm cho các thành phố và khu định cư của con người dành cho tất cả, an toàn, có khả năng chống chịu và bền vững.

CÔNG ƯỚC CỦA LIÊN HỢP QUỐC VỀ QUYỀN TRẺ EM

Điều 31

1. Các quốc gia thành viên công nhận quyền của trẻ em được nghỉ ngơi và thư giãn, được tham gia các hoạt động vui chơi và giải trí phù hợp với lứa tuổi và được tự do tham gia các sinh hoạt văn hoá và nghệ thuật.

2. Các quốc gia thành viên tôn trọng và thúc đẩy quyền của trẻ em được tham gia đầy đủ vào sinh hoạt văn hóa và nghệ thuật và sẽ khuyến khích việc trao cho trẻ em các cơ hội phù hợp và bình đẳng cho các hoạt động văn hóa, nghệ thuật, giải trí và thư giãn.

↑ Tham vấn cùng với Hội Người khuyết tật quận Đống Đa trong quá trình chuẩn bị cải tạo sân chơi.
Sân chơi Thánh Gióng

← Workshop cùng tham gia xây dựng thiết bị vui chơi mới
Trung tâm dành cho người khiếm thị Nhật Hồng

CÔNG ƯỚC VỀ QUYỀN CỦA NGƯỜI KHUYẾT TẬT

Điều 5

Nhằm tạo điều kiện cho người khuyết tật tham gia bình đẳng với những người khác trong các hoạt động giải trí, thư giãn và thể thao, các quốc gia thành viên sẽ thực hiện các biện pháp phù hợp để:

c- Đảm bảo rằng người khuyết tật **có thể tiếp cận** các địa điểm thể thao, giải trí và du lịch;

d- Đảm bảo rằng trẻ em khuyết tật **có thể tiếp cận** bình đẳng với những trẻ em khác trong việc tham gia vào **các hoạt động vui chơi, giải trí và thư giãn** và thể thao, bao gồm các hoạt động trong hệ thống trường học;

MỤC TIÊU

Những hướng dẫn và trường hợp nghiên cứu này không phải là ví dụ để sao chép mà nhằm mục đích minh họa những thách thức chính khi thiết kế cho người khuyết tật và các giải pháp ban đầu, từ đó các nhà thiết kế và kiến trúc sư có nhận thức rõ hơn về trẻ em khuyết tật.

Không có cuốn sách nào có thể thay thế **việc tiếp xúc trực tiếp với những người sử dụng** để có thể đưa ra các

giải pháp tốt cho những khó khăn của họ. Trong từng dự án, Think Playgrounds đã làm việc trực tiếp với các nhóm người khuyết tật có liên quan hoặc các chuyên gia trong lĩnh vực người khuyết tật, các cá nhân chăm sóc người khuyết tật.

↓ Trẻ em tại Trung tâm vui chơi tại sân chơi nước mới khánh thành.

Trung tâm Hỗ trợ Giáo dục Hòa nhập Quận Tân Bình

ĐỐI TƯỢNG

Những hướng dẫn này sẽ hỗ trợ các nhà quy hoạch, kiến trúc sư, chính trị gia, cơ quan chính quyền và các cá nhân quan tâm để hiểu được những thách thức trong việc thiết kế sân chơi và tính tiếp cận trong không gian công cộng cho người khuyết tật.

Các nghiên cứu trường hợp trong đây có thể dùng làm ví dụ tốt cho chính quyền địa phương trong việc bảo trì và cải thiện không gian công cộng của họ.

← Workshop cùng tham gia xây dựng thiết bị vui chơi mới
Trung tâm khiếm thị Nhật Hồng

CÁC BÊN LIÊN QUAN

- Con người: những người có nhu cầu đặc biệt (người già, trẻ em đi xe nôi, người khuyết tật...)

- Chính sách: các bên liên quan về chính sách làm việc trong nước/ trong thành phố.

- Thực hành: các chuyên gia trong ngành bao gồm các nhà quy hoạch đô thị, nhà thiết kế hòa nhập, nhà trị liệu và chuyên gia về khuyết tật làm việc trong thành phố.

Ba nhóm này cũng đại diện cho ba mục tiêu chính và luôn khổ làm việc để tạo ra môi trường hòa nhập:

- Con người - Để hiểu được trải nghiệm của những người có nhu cầu đặc biệt trong đó có người khuyết tật sống trong thành phố và những khát vọng của họ về một

thành phố hòa nhập hơn.

- Chính sách - để nắm rõ hơn về nhận thức và hiểu biết của những người hoạch định chính sách về thiết kế hòa nhập và các cơ hội xây dựng các thành phố hòa nhập.

- Thực hành - để hiểu tầm quan trọng của thiết kế hòa nhập trong không gian xây dựng thông qua kiến thức trực tiếp từ các chuyên gia và người thực hành.

↑ Công viên rừng Phúc Tân

NHỮNG ĐIỀU TẠO RA MỘT KHÔNG GIAN CÔNG CỘNG THÀNH CÔNG

Không gian công cộng là vô cùng cần thiết cho hạnh phúc của mọi người trong cộng đồng. Không gian này tạo cơ hội cho ta thư giãn, giải trí và giao lưu, đồng thời góp phần vào bản sắc địa phương và cảm nhận về nơi chốn của khu phố. Không gian công cộng năng động, an toàn và thú vị sẽ tự động thu hút mọi người đến với nơi đó.

- **Đa dạng các hoạt động:**

Không gian công cộng khuyến khích người sử dụng di chuyển và dành thời gian ở đó. Tạo cảm giác về danh tính và qua đó củng cố sự gắn kết xã hội với các hoạt động khác nhau dành cho tất cả mọi người.

- **An toàn và hòa nhập:**

Không gian phải được coi là mở với tất cả mọi người. Nó đáp ứng nhu cầu và sở thích của những nhóm người đa dạng. Một không gian dành cho tất cả mọi người cũng có nghĩa là một không gian an toàn hơn vì không có ai bị loại trừ.

- **Khả năng tiếp cận:** Những người sống và làm việc xung quanh khu vực bao gồm cả những người có nhu cầu đặc biệt (người già, trẻ em đi xe nôi, người khuyết tật) có thể dễ dàng tiếp cận và sử dụng nó thường xuyên.

- **Sự thoải mái và sạch sẽ:**

Người dùng cảm thấy thoải mái trong không gian được thiết kế phù hợp. Việc bảo trì và vệ sinh đúng cách cũng rất cần thiết đối với không gian công cộng chất lượng.

↓ Những điều tạo ra một không gian công cộng thành công -
"Quản lý Không Gian Công Cộng cùng Cộng Đồng tại Hội An" -
Think Playgrounds, HealthBridge, 2024

Sự thoải mái
và sạch sẽ

Đa dạng
các hoạt
động

Không gian công cộng thành công

Khả năng tiếp cận

An toàn và
hòa nhập

Các dạng khuyết tật và ảnh hưởng

Điều quan trọng cần lưu ý là các loại khuyết tật khác nhau có các yêu cầu thiết kế khác nhau và các lựa chọn thiết kế được đưa ra phải tránh việc chỉ xem xét một loại khuyết tật, điều này có thể tạo thêm hạn chế cho tất cả các loại khuyết tật khác.

Trẻ em trải nghiệm, khám phá môi trường quanh mình, khám phá khả năng cũng như giới hạn của chính bản thân thông qua hoạt động chơi. Hoạt động chơi trở thành một hình thức rèn luyện. Do đó, ta không nên loại bỏ các chướng ngại vật và khó khăn khỏi khu vui chơi, mà thay vào đó ta nên thiết kế chúng để luôn có cách để người chơi vượt qua. Những gì được cho là hữu ích cho một người lại có thể là trở ngại đối với người khác.

Trẻ em khuyết tật (cũng giống như bất kỳ trẻ em nào) luôn trong quá trình phát triển liên tục và quá trình này có thể diễn ra nhanh hơn hoặc chậm hơn tùy theo loại khuyết tật. Do đó, không nên phân loại trẻ em khuyết tật theo độ tuổi, chiều cao hoặc khả năng.

Tuy nhiên, các khuyết tật khác nhau có thể dẫn đến những trở ngại, khó khăn khi tham gia vui chơi.

↑ Thành viên Hội Người khuyết tật
Quận Đống Đa tại lễ khánh thành
sân chơi được cải tạo.
Sân chơi Thánh Gióng

KHUYẾT TẬT VỀ THỂ CHẤT, KHÔNG CÓ KHẢ NĂNG ĐI LẠI, NGƯỜI PHẢI SỬ DỤNG XE LĂN

Trẻ em với các loại khuyết tật khiến cho khả năng đi lại bị hạn chế cần có lối đi ngắn, bề dờ và các điểm hỗ trợ để dừng lại nghỉ ngơi. Lan can và điểm hỗ trợ nên được thiết kế thành các bề mặt để toàn bộ cơ thể có thể dựa vào.

Xe lăn được sử dụng cho nhiều loại khuyết tật để tăng khả năng di chuyển, nhưng thực tế đôi khi xe lăn có thể trở thành trở ngại. Để giúp cho việc điều trị, người dùng có thể được khuyến khích rời khỏi xe lăn, cho phép họ cảm nhận toàn bộ cơ thể cũng

như rèn luyện cơ thể bằng cách tự chống đỡ, bò bằng tay hoặc dùng tay di chuyển giữa các thanh chắn.

Các lối đi dẫn đến sân chơi, lối vào và cách bố trí lối đi phải luôn phù hợp với những người sử dụng xe lăn. Sàn lối đi cần có độ ma sát tốt (tôn nhám), đảm bảo tiêu chuẩn về độ dốc (tỉ lệ 1/12, độ rộng lối đi đặc biệt ở vị trí quay xe (1,4m), điểm nghỉ để điều hướng xe lăn. Xe lăn dù sao cũng chỉ là một phương tiện.

← Vân và Hiếu tại sân bóng rổ.
Công viên rừng Phúc Tân

→ Trẻ em từ Hội Người khuyết tật
Quận Đống Đa tại lễ khánh thành.
**Sân chơi Thánh Gióng
sau khi cải tạo**

KHÔNG CÓ KHẢ NĂNG CẦM NẮM

Trẻ em không có khả năng cầm nắm do mất chi, tay yếu, liệt tay, chấn thương tạm thời sẽ không có khả năng bám chắc, cố định bản thân. Do đó, ta nên chọn các thiết bị vui chơi cho những trẻ em này sao cho các em có thể cố định bản thân bằng cách dựa hoặc tì vào thiết bị (ví

dụ: võng thay vì xích đu, cầu trượt có thể lên bằng mặt nghiêng/tháp trèo thay vì cầu thang).

Ngoài ra, không gian có thể bổ sung các thiết bị thể dục hòa nhập để giúp các em tập luyện phục hồi chức năng.

→ Yến Anh đóng góp ý kiến trong buổi tham vấn.

Công viên rừng Phúc Tân

KHIẾM THỊ, MÙ

Những người khiếm thị có khả năng định hướng rất tốt sau khi đã làm quen với môi trường. Ta có thể chỉ ra những tình huống nguy hiểm và hướng dẫn cách ứng phó, tận dụng các lớp phủ mặt đất khác nhau (cỏ, cát, đá lát...), chuông gió hoặc bản ghi âm hướng dẫn.

Thị lực kém lại thường bị coi nhẹ hơn. Những người đeo kính đôi khi còn bị hạn chế hơn người mù trong môi trường vui chơi. Tâm nhìn hạn chế, kính không giữ nguyên vị trí hay rơi xuống... Trẻ em đeo kính thường chuyển động thiếu chắc chắn và có thể thiếu khả năng kiểm soát cơ thể. Vì những rủi ro này, các em sẽ không tham gia được nhiều hoạt động.

Môi trường vui chơi nên được thiết kế với các khu vực tương phản. Các khu vực yêu cầu các chuyển động khác nhau và các khu vực chứa rủi ro nên được thể hiện rõ ràng và riêng biệt. chứa rủi ro nên được thể hiện rõ ràng và riêng biệt. Các thiết bị giúp phát triển các giác quan khác như âm nhạc, mùi hương, xúc giác cũng cần được bố trí trong không gian.

→ Trẻ em tại Trung tâm chơi với sân chơi nước mới khánh thành.

Trung tâm Hỗ trợ Giáo dục Hòa nhập Quận Tân Bình

TỰ KỶ, HỘI HỨNG DOWN HAY KHẢ NĂNG HỌC TẬP BỊ HẠN CHẾ

Trẻ em có khả năng học tập hạn chế thường không có khả năng đánh giá rủi ro trong các tình huống vui chơi. Các em cũng thường không thể nhận ra hành vi có vấn đề của những trẻ khác trong khi chơi mà có thể dẫn đến những tác động không lường trước được. Những trẻ em này thường đã phát triển hơn so với khu vui chơi của mình và do đó người thường quá lớn hoặc quá nặng cho hành động vui chơi của chúng. Trẻ em mắc loại khuyết tật này rất hiếm khi có khả năng tự đến sân chơi mà không có sự giám sát. Người giám sát đi cùng trẻ khuyết tật sẽ phải cung cấp sự hỗ trợ và trách nhiệm tương ứng.

Đối với nhóm trẻ em này, môi trường chơi cần an toàn, quen thuộc, yên tĩnh với màu sắc hài hòa để tránh bị tác động tâm lý.

Các thiết bị trong sân chơi không chỉ đảm bảo an toàn mà còn có thể góp phần phục hồi chức năng và học tập dành cho nhóm đối tượng này.

Khả năng các trẻ này chơi cùng các trẻ bình thường khác là có thể nhưng phụ thuộc vào tâm trạng và luôn có người hỗ trợ khi cần thiết.

CÂM ĐIẾC, KHIẾM THÍNH

Ta không thể tác động trẻ khiếm thính bằng âm thanh phát ra từ các chuyển động, hoặc hỗ trợ định hướng hoặc chỉ ra rủi ro. Hơn nữa, ta không thể cảnh báo trẻ bằng cách gọi tên. Tâm nhìn các em chủ yếu hướng về phía trước. Những trẻ với loại khuyết tật này phản ứng tốt khi trong tầm nhìn của em có nhiều yếu tố chuyển động và sự tương phản cao.

Mọi thứ không nằm trong tầm nhìn của trẻ điếc hoặc khiếm thính thường sẽ gây bất ngờ và có thể khiến các em hoảng. Do đó, các thiết bị, bộ phận chơi yêu cầu chuyển động phải rất khác biệt, có độ tương phản cao và rõ ràng. Cần đảm bảo ánh sáng tại không gian chơi và các biển báo rõ ràng. Các giác quan khác cũng có thể được tận dụng, chẳng hạn như xúc giác và khứu giác.

→ Châu tham gia vào buổi tham
vấn thiết kế.

Công viên rừng Phúc Tân

← Phiên dịch ký hiệu cho trẻ
khiếm thính tại sự kiện của Think
Playgrounds.

Công viên Thống Nhất

NGƯỜI CÓ VÓC DÁNG THẤP BÉ

Những người và trẻ em có vóc dáng, thể hình nhỏ hoặc khuyết tật về chiều cao có thể gặp khó khăn khi với tới và sử dụng các thiết bị chơi mà đáng lẽ ra phải phù hợp với độ tuổi của họ. Trong nhiều trường hợp, họ thậm chí còn có rủi ro trước nguy hiểm lớn hơn do tỷ lệ cơ thể của họ và sự thay đổi trong trọng tâm cơ thể.

Cơ sở và lợi ích của sân chơi hòa nhập

- Sân chơi hòa nhập và tích hợp không đắt hay tốn kém hơn sân chơi thông thường khi mà cách tiếp cận tích hợp được vận dụng ngay từ giai đoạn đầu của quá trình thiết kế.

- Bằng cách tìm hiểu sâu sắc về từng cá nhân và nhu cầu của họ một thiết kế chu đáo sẽ tạo ra khả năng chơi phù hợp hơn cho trẻ em và khuyến khích trẻ em vui chơi nhiều hơn và chơi với nhau nhiều hơn.

- Các tổ chức làm việc với người khuyết tật có thể sử dụng sân chơi hòa nhập làm điểm đến cho các chuyến tham quan.

- Sự tiếp xúc cần thiết và có lợi giữa trẻ em khuyết tật và không khuyết tật sẽ được khuyến khích khi trẻ em

khuyết tật sử dụng sân chơi thường xuyên hơn. Trẻ em khuyết tật sẽ có thể đến sân chơi và chơi với anh chị em ruột, gia đình và những trẻ em khác trong khu phố.

- Sự hiện diện của trẻ em khuyết tật trong các không gian công cộng giúp mọi người càng hiểu rõ hơn về nhu cầu của các bạn từ đó tăng cường nhận thức và cải tiến các giải pháp phù hợp hơn nữa.

→ ARUP, 2021
Playful Cities Toolkit: Resources for Reclaiming Play in Cities
The LEGO Foundation and Arup
Dịch thuật: Think Playgrounds

MÔ HÌNH CHƠI ĐÔ THỊ

xác định ba khía cạnh cơ bản mà chính quyền thành phố và các chuyên gia đô thị cần cân nhắc để tạo ra một môi trường vui chơi thú vị.

Mô hình cung cấp một cấu trúc để khắc họa và hiểu được sự phức tạp của việc chơi trong thành phố và cung cấp thông tin cho việc thiết kế các thành phố vui chơi thú vị.

TỪ LOẠI TRỪ ĐẾN HÒA NHẬP

Cha mẹ của trẻ khuyết tật thường tránh đưa con đến các sân chơi do cảm giác bị xa cách, do những định kiến và sự thiếu hiểu biết, thiếu thông cảm trong cộng đồng, môi trường xung quanh - tất cả đều là rào cản lớn đối với việc hòa nhập của nhóm trẻ em này.

Khi trẻ em và gia đình được sử dụng không gian hòa nhập thúc đẩy khả năng chơi cùng nhau lẫn chơi cá nhân, trẻ em cảm thấy được tôn trọng, được chăm sóc, được khuyến khích và trở nên năng động hơn khi chơi. Qua đó, thực sự thúc đẩy sự tương tác, sự thấu hiểu lẫn nhau, tình bạn và ý thức cộng đồng.

Giải trí và vui chơi là các hoạt động kích thích hòa nhập và hạnh phúc của người khuyết tật theo hai cách sau: cách mọi người nhìn nhận người khuyết tật thay đổi và cách người khuyết tật nhận thức về bản thân cũng thay đổi. Ảnh hưởng từ cộng đồng và ảnh hưởng từ cá nhân đối với việc vui chơi và giải trí kết hợp sẽ giúp giảm sự cô lập của trẻ em khuyết tật và thúc đẩy sự hòa nhập hoàn toàn của các em và gia đình vào cuộc sống của cả cộng đồng.

Hòa nhập xã hội chủ yếu phụ thuộc vào việc cung cấp cơ hội bình đẳng cho tất cả mọi người. Trong một xã hội hòa nhập, mọi người đều được tôn trọng và chấp nhận.

Đặc điểm của sân chơi hòa nhập là tất cả trẻ em đều được tham gia chơi chứ không chỉ một nhóm trẻ em nào nhất định.

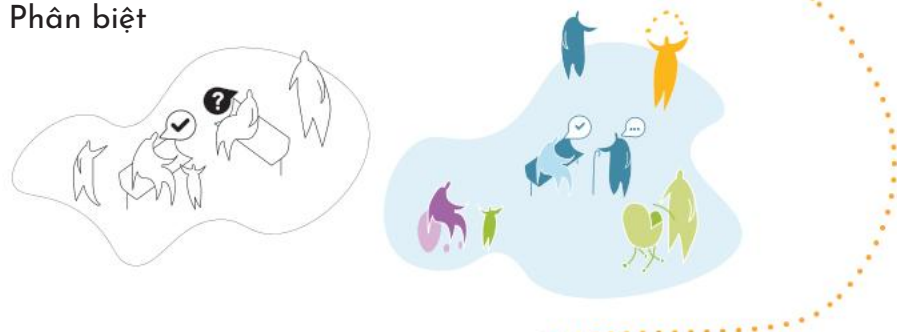
Thiết kế sân chơi chỉ dành cho những người có một loại khuyết tật nhất định sẽ dẫn đến **sự phân biệt**, chia cách thay vì **hòa nhập**.

→ Biểu đồ được tham khảo và biên dịch từ tài liệu UNICEF, 2021 - Good Practice Guide on Building an Inclusive Playground. UNICEF Belgrade

Loại trừ

Phân biệt

Tích hợp

Hòa Nhập

Khuyến nghị chung và các thực hành tốt trong sân chơi hòa nhập và thiết kế không gian công cộng hòa nhập

THIẾT KẾ LẤY CON NGƯỜI LÀM TRUNG TÂM

Thiết kế lấy con người làm trung tâm đòi hỏi sự cùng tham gia, làm việc trực tiếp với những người thụ hưởng và các chuyên gia trong lĩnh vực. Trong trường hợp này, trẻ em và cha mẹ của các em, người hỗ trợ cần được đảm bảo trong toàn bộ quá trình lập kế hoạch, thiết kế, thử nghiệm, thi công và xây dựng sân chơi hòa nhập. Theo cách này, quá trình chuyển giao quyền sở hữu sản phẩm cuối cùng cho cộng đồng địa phương được tiến hành một cách minh bạch.

↓ Trẻ em chơi tại sân chơi hòa nhập
mới được cải tạo.
Sân chơi Thánh Gióng

BẢY NGUYÊN TẮC CHO THIẾT KẾ HÒA NHẬP

1 - SỬ DỤNG BÌNH ĐẲNG: Thiết kế hữu ích và dễ tiếp cận cho người sử dụng với nhiều khả năng khác nhau.

2 - CÓ THỂ SỬ DỤNG LINH HOẠT: Thiết kế thích ứng với đa dạng các nhu cầu và khả năng cá nhân.

3 - SỬ DỤNG ĐƠN GIẢN VÀ TRỰC QUAN: Thiết kế dễ hiểu với mọi kinh nghiệm, kiến thức, kỹ năng ngôn ngữ hay khả năng tập trung của người sử dụng.

4 - THÔNG TIN DỄ NHẬN BIẾT: Thiết kế truyền tải thông tin cần thiết một cách hiệu quả tới người dùng, bất kể điều kiện xung quanh hay khả năng cảm nhận của người sử dụng.

5 - AN TOÀN: Thiết kế giảm thiểu tối đa các hiểm họa và hậu quả xấu của các hành động ngẫu nhiên hoặc không mong muốn.

6 - ÍT GÂY TỔN SỨC: Thiết kế có thể sử dụng theo cách hiệu quả và thoải mái mà tốn ít sức lực.

7 - KÍCH THƯỚC VÀ KHÔNG GIAN ĐỂ TIẾP CẬN VÀ SỬ DỤNG: thiết kế cung cấp kích thước và không gian phù hợp cho tiếp cận và sử dụng, bất kể kích thước cơ thể, tư thế hoặc khả năng di chuyển của người dùng.

↑ Hiếu thích thú vui chơi với xích đu
tại sân chơi chim Mai Hoa.
Công viên rừng Phúc Tân

VỀ TIÊU CHUẨN VÀ AN TOÀN

Để đạt được sự hòa nhập của trẻ em khuyết tật trong sân chơi, không phải lúc nào cũng cần cung cấp thêm thiết bị. Tuy nhiên, điều cần thiết là phải lập kế hoạch, thiết kế và xây dựng những sân chơi với sự hiểu biết và thấu cảm.

Các sân chơi có tính phiêu lưu, có rủi ro được đánh giá trước thường được sử dụng một cách an toàn hơn so với các sân chơi quá an toàn và do vậy có thể nhàm chán. Do chính sự nhàm chán này, những sân chơi quá an toàn lại được sử dụng hoàn toàn trái ngược với chức năng của nó, ví dụ như việc xích đu được sử dụng như một thiết bị leo trèo, cầu trượt như một bệ để nhảy.

Sự an toàn trên sân chơi luôn phụ thuộc vào khả năng chơi

và giới hạn có thể thực hiện và kiểm soát được khả năng chơi của người sử dụng. Vì các tiêu chuẩn thường sử dụng các giá trị trung bình nên rất hiếm khi một tiêu chuẩn nào có thể cung cấp giá trị chính xác, do có sự khác biệt lớn giữa mỗi đứa trẻ. Chính vì định nghĩa của trung bình, tiêu chuẩn được đánh giá sẽ loại trừ những giá trị bất thường, những người khác biệt, tức bao gồm người khuyết tật. Do đó, trên thực tế, rất khó có thể tôn trọng cả hai tiêu chuẩn và phát triển một sân chơi phù hợp với trẻ em, đầy tính phiêu lưu và khuyến khích trải nghiệm vui chơi.

Khi sân chơi càng sáng tạo và đa dạng hơn về khả năng chơi và chức năng chơi, thì trẻ em càng chơi an toàn và ít rủi ro hơn.

Thiết kế luôn là tìm kiếm sự
thỏa hiệp tối ưu nhất.

↑ Người cao tuổi và xe đẩy sử dụng
đường dốc dành cho người khuyết
tật mới được lắp đặt.

Công viên Rừng Phúc Tân

← Trẻ em chơi đùa tại sân chơi hòa
nhập mới được cải tạo.

Sân chơi Thánh Gióng

1- Đánh giá ngân sách và lập bản đồ các bên tham gia trong cộng đồng

Ngoài ngân sách, cần lập bản đồ các bên tham gia trong cộng đồng sẽ hỗ trợ và tham gia thực hiện dự án, lưu ý đến vai trò và trách nhiệm của từng bên. Ngân sách có thể được gây dựng bằng cách huy động các nguồn lực của cộng đồng như gây quỹ cộng đồng, quyên góp, tài trợ...

2- Huy động cộng đồng và tổ chức tham vấn

Việc thúc đẩy và ủng hộ các giá trị hòa nhập và thói quen lành mạnh ở trẻ em có thể trở thành cầu nối liên kết các bên tham gia khác nhau, điều này đã được chứng minh bằng kinh nghiệm trong việc xây dựng mô hình sân chơi hòa nhập.

5- Xây dựng

Sau khi thiết kế được tất cả các bên liên quan chấp thuận, dự án có thể được trình bày chi tiết và chuẩn bị xây dựng. Việc xây dựng bao gồm công tác chuẩn bị mặt bằng, lắp đặt sân chơi, cảnh quan, các bảng thông tin và biển báo cần thiết. Trong quá trình này cũng cần tham vấn các bên liên quan thử nghiệm sân chơi trước khi hoàn thiện.

6- Khai trương sân chơi

Sau khi kiểm tra cuối cùng, sân chơi đã sẵn sàng mở cửa cho công chúng. Tiếp tục ghi nhận những đóng góp ý kiến của các bên liên quan để tiếp tục có các cải tiến trong thời gian tới.

Lộ trình phát triển sân chơi hòa nhập

3- Phát triển thiết kế

Các giai đoạn chính của thiết kế là phân tích địa điểm (tốt nhất nên thực hiện với các chuyên gia), giai đoạn tham vấn (với trẻ em, phụ huynh và người dùng) và xây dựng ý tưởng. Không gian phải là nơi trẻ em ở các độ tuổi và khả năng khác nhau có thể khám phá và phát triển các kỹ năng của mình, cũng như thư giãn và giao lưu với những trẻ em khác.

4- Cập nhật ngân sách

Sau khi phát triển thiết kế cần cập nhật ngân sách để có thể đưa ra thiết kế dự toán cuối cùng phù hợp với ngân sách hiện có hoặc huy động thêm nguồn lực để đảm bảo nguồn tài chính.

7- Giám sát và bảo trì

Cần phải giám sát thường xuyên sân chơi của trẻ em ít nhất một lần một năm.

Phần 2 THỰC HÀNH

Ví dụ từ Think Playgrounds

VÍ DỤ CỦA THINK PLAYGROUNDS VÀ ỨNG DỤNG TỪ CỘNG ĐỒNG

- Cài tạo sân chơi Thánh Gióng
- Công viên rừng Phúc Tân
- Vườn giác quan tại Công viên rừng Chương Dương
- Sân chơi hòa nhập tại Trung tâm Khiếm thị Nhật Hồng Bắc Ninh
- Chợ dân sinh Tân Mai
- Sân chơi Thủy trị liệu tại Trung tâm Hỗ trợ Phát triển Giáo dục và Hòa nhập Quận Tân Bình

PHỤ LỤC

Các ý kiến của các bên liên quan tham vấn KGCC tại Văn Miếu

GHI CHÚ THƯ MỤC

THÁNG 6 NĂM 2024

Cải tạo sân chơi Thánh Gióng

Hội Người khuyết tật
Quận Đống Đa

unicef
vì mọi trẻ em

V
M
Văn Miếu
QUỐC TỬ GIAM

1. HIỆN TRẠNG

Năm 2023, Think Playgrounds trao tặng cho Trung tâm hoạt động Văn hóa khoa học Văn Miếu - Quốc Tử Giám sân chơi Thánh Gióng tại Vườn Giám. Sân chơi Thánh Gióng đã góp phần mang đến một không gian vui chơi thú vị và một câu chuyện huyền thoại hấp dẫn cho các em nhỏ ở Quận Đống Đa vốn rất thiếu không gian chơi.

Nhân ngày Quốc tế Vui chơi 11/6/2024 và tháng hành động vì trẻ em, hai đơn vị trên cùng đại sứ quán New Zealand và UNICEF đã cải tạo và cho ra mắt sân chơi hòa nhập Thánh Gióng với các thiết kế bổ sung để tiếp cận hơn và phù hợp hơn với người lớn và trẻ em nhiều dạng khuyết tật khác nhau.

ĐƯỜNG DỐC

Thêm đường dốc và vạch kẻ sơn màu nổi bật được bố trí ở những điểm chênh lệch độ cao giúp tăng khả năng tiếp cận và nhận biết.

Mong muốn có thêm
tủ sách trong không
gian này.

↑ Tham vấn ý kiến của Hội người
khuyết tật quận Đống Đa trong
quá trình chuẩn bị cải tạo sân chơi.
Sân chơi Thánh Gióng

"Đây là không gian chơi đầu tiên được tham vấn khá đầy đủ với trẻ em có nhiều loại khuyết tật khác nhau với nỗ lực mang lại một sân chơi hòa nhập nhất có thể. Chúng tôi hi vọng mô hình này sẽ tạo được dấu ấn tốt đẹp trong lòng cộng đồng địa phương cũng như khách thăm quan tới Văn Miếu và có thể truyền cảm hứng cho nhiều sân chơi hòa nhập khác trên cả nước."

Ông Nguyễn Tiêu Quốc Đạt
Giám đốc sáng tạo
Think Playgrounds

2. QUÁ TRÌNH THAM VẤN, THIẾT KẾ VÀ ĐIỀU CHỈNH

Trước khi cải tạo, một buổi tham vấn người khuyết tật, người chăm sóc đến từ Hội người khuyết tật Quận Đống Đa, và chuyên gia được diễn ra ngay tại sân chơi Thánh Gióng, Vườn Giám Văn Miếu - Quốc Tử Giám.

Buổi tham vấn bao gồm giao lưu, trải nghiệm chơi với thiết bị hiện có, phỏng vấn... đã đem đến thông tin chi tiết về nhu cầu, mong muốn của người khuyết tật cho sân chơi. Các cải tạo chính bao gồm: một số thiết bị quá cao, hẹp cần thay đổi kích thước, một số vị trí khác cao độ nên được đánh dấu bằng màu sắc nổi bật, thêm tay vịn để định hướng cho người khiếm thị, thêm không gian tĩnh cho người khuyết tật và người chăm sóc nghỉ ngơi, và tiếp cận an toàn (dốc cho người xe lăn đi vào sân và biển bảng hướng dẫn cách chơi sử dụng âm thanh).

Các ý kiến này được bàn bạc và triển khai cải tạo như sau:

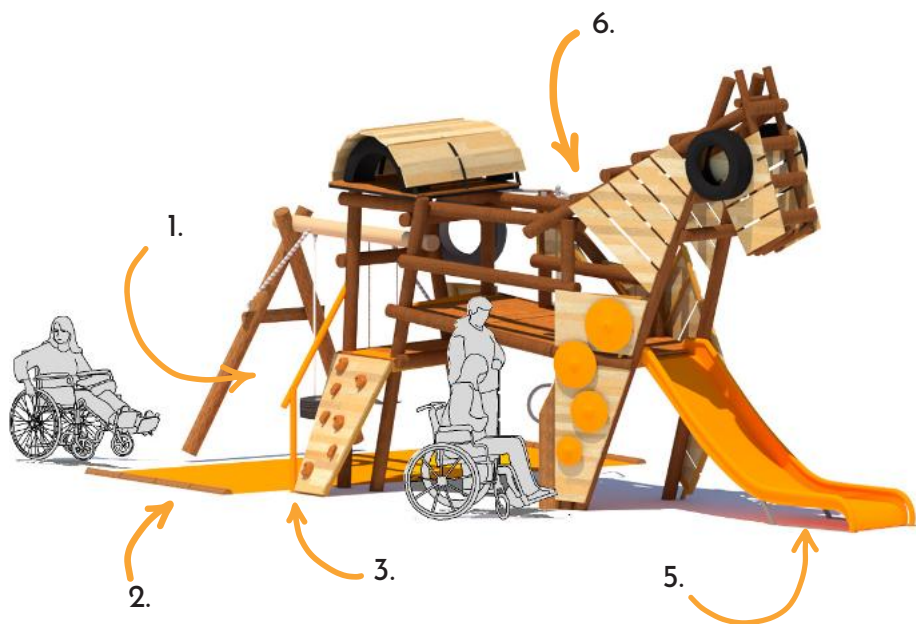
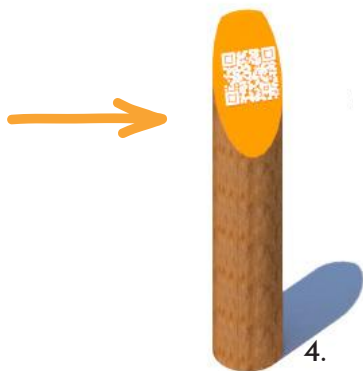

BẢNG THÔNG TIN

Bảng thông tin mới với thông tin cho người khuyết tật

NGỰA

- 1- Xích đu được tăng độ rộng chỗ ngồi
- 2- Trãi thảm cỏ nhân tạo màu nổi bật dưới xích đu
- 3- Sơn màu nổi bật cho phần thay đổi cao độ giúp người khiếm thị dễ dàng nhận biết
- 4- Thêm mã QR cung cấp thông tin
- 5- Thêm tay vịn, tăng độ rộng và độ phẳng cho cầu trượt để an toàn hơn
- 6- Thêm thiết bị chơi ở chân trước ngựa để trẻ em đi xe lăn có thể với

KHU VỰC PICNIC

Khu vực picnic với xích đu ghế ngồi, bàn picnic có khoảng hở cho xe lăn. Bổ sung tủ sách - thư viện mini.

RỪNG TRE

- Thêm mã QR cung cấp thông tin
- Thêm tay vịn tăng mức độ an toàn
- Sơn màu nổi cho phần thay đổi cao độ giúp người khiếm thị dễ dàng nhận biết.

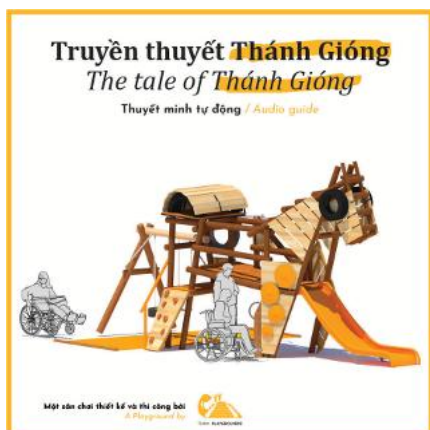
BÀN CHÂN KHỔNG LỒ

- Thêm mã QR thông tin
- Trải thảm cỏ nhân tạo tạo không gian chơi tĩnh cho trẻ tự kỷ và không có khả năng đi lại

ÂM NHẠC

Nghệ sĩ Trang Trịnh đã viết, chơi, và thu âm sau ba tháng nghiên cứu và được cổ vũ bởi rất nhiều đồng nghiệp có trải nghiệm thực tế rối loạn phổ tự kỷ (autism spectrum), ADHD, khuyết tật vận động và đa dạng hệ thần kinh tại Vancouver, Canada.

Sản phẩm cuối cùng là các tiểu phẩm ngắn Dấu chân, Lưng Ngựa, Rừng Tre, và Núi Sóc được viết với mong muốn tạo ra một không gian âm nhạc an toàn và gọi mở cho các bạn nhỏ với đa dạng hệ thần kinh trong sân chơi Thánh Gióng - Văn Miếu.

3. CÁC BÀI HỌC RÚT RA

Để có những số liệu thực tế nhất về nhu cầu của người khuyết tật, các buổi tham vấn cần lấy ý kiến trực tiếp từ người khuyết tật và người chăm sóc sống xung quanh khu vực.

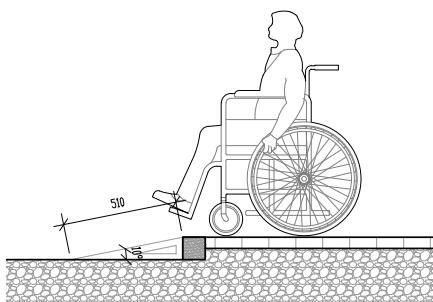
Vì họ là người sử dụng không gian nhiều nhất, ngoài ra buổi thăm hỏi cũng giúp tăng cảm giác làm chủ và được tôn trọng của người khuyết tật. Trong điều kiện tốt nhất nhà thiết kế nên làm việc với Hội người khuyết tật của quận / thành phố.

Những thuận lợi trong việc cải tạo sân chơi Sân chơi Thánh Gióng đến từ sự hỗ trợ nhiệt tình của ban quản lý Văn Miếu - Quốc Tử Giám, và không gian rộng rãi thuận tiện cho việc lắp đặt, điều mà phần lớn các sân chơi tại Việt Nam không có.

Việc thiếu không gian lắp đặt hoặc một số trường hợp sân chơi được lắp đặt kiên cố ngay từ đầu có thể là những cản trở trong việc cải tạo sân chơi. Vì thế việc

cân nhắc tính hòa nhập cho người khuyết tật nên được thực hiện từ bước đầu thiết kế toàn bộ công trình.

Vật liệu trong sân chơi ảnh hưởng trực tiếp lên trải nghiệm của người sử dụng, qua trường hợp sân chơi Thánh Gióng, có thể thấy việc sử dụng chất liệu thân thiện như gỗ có khả năng cảm giác gần gũi, kích thích giác quan, có tính trị liệu tốt cho người khuyết tật.

THÁNG 3 NĂM 2024

Công Viên Rừng Phúc Tân

EMBASSY
OF DENMARK

1. HIỆN TRẠNG

Công viên rừng Phúc Tân là dự án công viên rừng nổi bật tại khu vực Bờ Vờ sông Hồng, diện tích phần không gian sinh hoạt cộng đồng rộng hơn 8000m² nối liền với khu tái sinh hệ sinh thái bản địa đa dạng và vị trí đặc biệt nằm trong tuyến đường di cư của hơn 140 loài chim hoang dã. Khu vực này từng bị ô nhiễm rác thải nước thải nặng nề, nằm sát với khu vực dân cư ngoài đô thị của thành phố với cấu trúc xã hội phức tạp, đa phần là người có thu nhập thấp, người lao động nhập cư. Mật độ xây dựng cao với nhiều ngõ nhỏ chật hẹp người dân không có không gian sinh hoạt chung, kết nối với thiên nhiên.

Không gian đa dạng các hoạt động vui chơi, một số trò chơi Hiếu có thể chơi được nếu có người hỗ trợ như xích đu.

2. QUÁ TRÌNH THAM VẤN, THIẾT KẾ VÀ ĐIỀU CHỈNH

Công viên Rừng Phúc Tân được thiết kế và hoàn thiện bởi TPG cùng các đối tác vào đầu năm 2024 với sự tham vấn của cộng đồng và chính quyền địa phương, được xây dựng trên nền bãi rác hiện hữu. Công viên rừng Phúc Tân bao gồm hai sân chơi, vườn cộng đồng, các sân thể thao và thiết bị tập thể dục với dốc phù hợp cho xe lăn, và biển thông tin có mã QR. Tháng 3 năm 2024, hoạt động tham vấn đánh giá một mô hình Không gian công cộng hòa nhập dành cho Người khuyết tật ở Phúc Tân được Think Playgrounds thực hiện với sự tham gia của các đại diện từ Dự án chung của Liên hợp quốc về Hòa nhập Người Khuyết Tật (do Văn phòng Chung của Liên hợp quốc và Tổ chức Phát triển Liên hợp quốc UNDP, Quỹ dân số Liên hợp quốc (UNFPA), Quỹ Nhi Đồng Liên hợp quốc (UNICEF)) và đại diện một số tổ chức của người khuyết tật vận động, người ngồi xe lăn, người khiếm thị và thanh niên tự kỷ và người có khuyết tật về

tâm lý, xã hội.. Không gian này được gọi chính thức là một giải pháp quản lý môi trường dựa vào cộng đồng, thông qua các hoạt động dọn rác, xây dựng công viên, trồng cây để nâng cao nhận thức quản lý rác, tạo không gian sinh hoạt chung và tăng cường kết nối của người dân với thiên nhiên và với chính cộng đồng khu vực. Công viên đã góp phần cải thiện chất lượng đời sống và hình ảnh của khu vực, tăng tương tác giữa khu vực với phần còn lại của thành phố khi nhiều hộ gia đình từ khắp nơi đến vui chơi.

Hướng đến mục tiêu nâng cao khả năng tiếp cận và tính hòa nhập của công trình, tháng 9, năm 2024 với tài trợ từ UNICEF, Think Playgrounds đã thực hiện một số nâng cấp về nhu cầu sử dụng cho trẻ em đa dạng năng lực. Các cải tạo bao gồm sửa chữa một số hỏng hóc sau bão YAGI (lưới leo, nhà công trùng, và máy lọc nước), lắp đặt thêm thiết bị chơi giác quan cho trẻ dùng

xe lăn, cải tạo lối vào cho khu vực xích đu với dốc và bậc thang mới, cải tạo nền bị sụt lún. Các nâng cấp này giúp tăng cường tiếp cận và an toàn cho trẻ em khuyết tật vận động, thị giác và trẻ tự kỷ.

3. CÁC BÀI HỌC RÚT RA

Công viên rừng Phúc Tân được thiết kế với định hướng là không gian công cộng hoà nhập ngay từ ban đầu, với đường dốc cho xe lăn đảm bảo tiêu chuẩn tối thiểu và công năng đa dạng dựa trên tham vấn người sử dụng và chuyên gia, đồng thời giữ nhiều không gian trống cho việc phát triển về sau. Định hướng từ đầu đã tạo điều kiện cho việc duy trì và phát triển sau này được thuận lợi và giảm đáng kể chi phí.

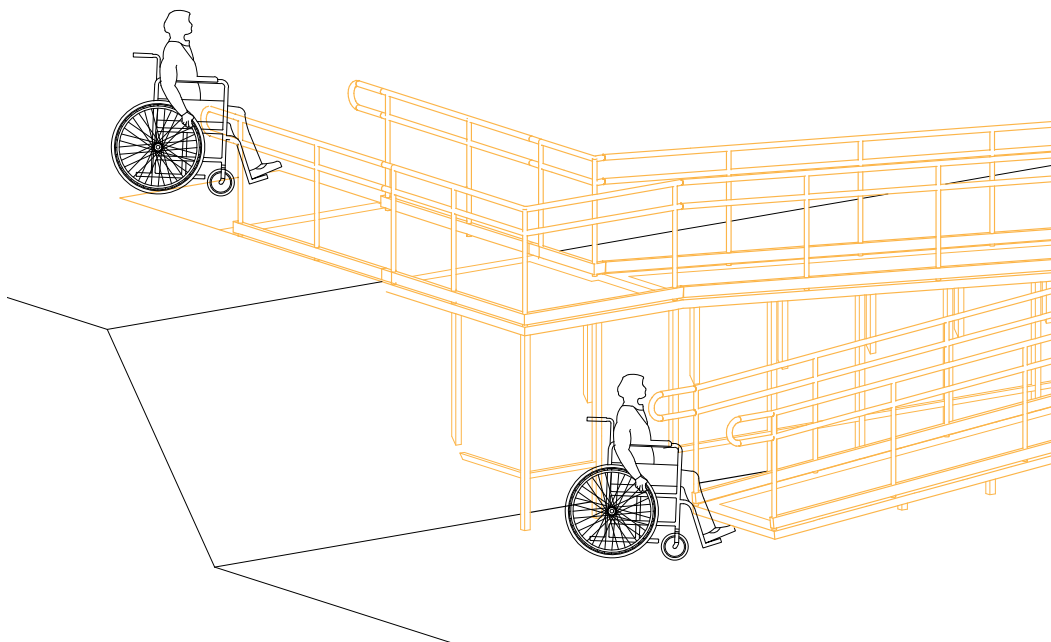
Các chương trình tập huấn cộng đồng địa phương, tham vấn người khuyết tật giúp tăng cường kiến thức và trách nhiệm từ đó gây dựng cộng đồng cởi mở, thân thiện và làm chủ không gian. Tại Phúc Tân người dân chủ động bảo vệ, sửa chữa và thông báo tới Think

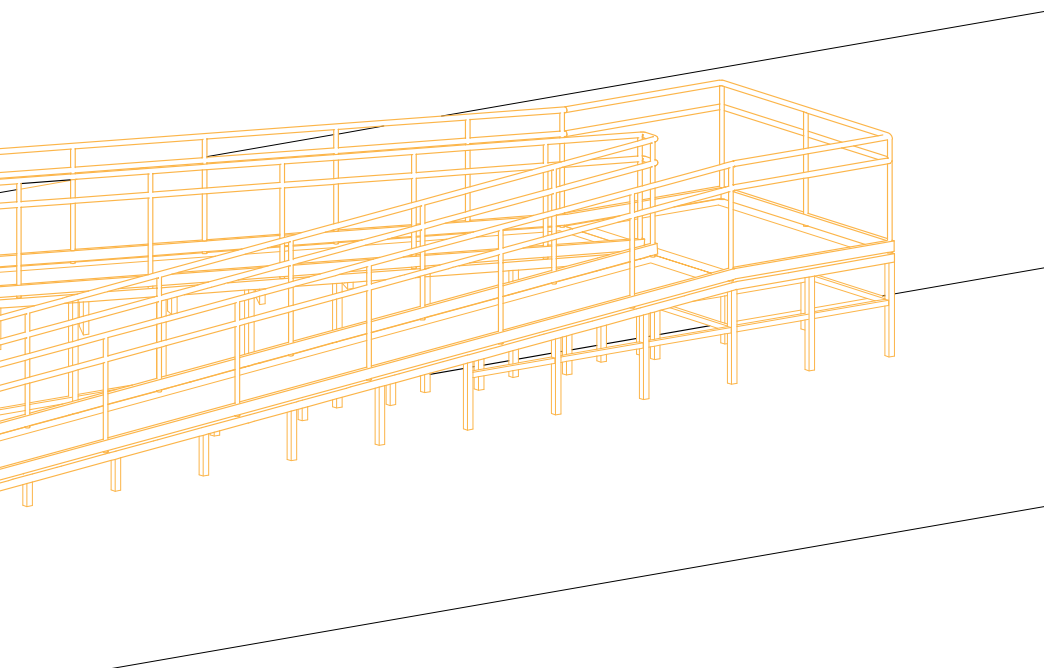
Playgrounds khi các thiết bị có vấn đề cần hỗ trợ. Đặc biệt trong cơn bão lịch sử Yagi cuối năm 2024, nhóm dân cư chủ động dọn rác, cập nhật tình hình mực nước và hư hại để bảo vệ không gian công cộng. Ý thức hỗ trợ người người khuyết tật và sự cởi mở đối với cộng đồng bên ngoài cũng nâng cao, cải thiện khả năng tiếp cận cho toàn khu vực và sân chơi.

4. ĐỀ XUẤT

Tương lai khu vực bờ vờ Think Playgrounds tiếp tục cùng cộng đồng và chính quyền địa phương phát triển mở rộng các không gian trải nghiệm sinh thái và giáo dục cho học sinh, sinh viên, người quan tâm về môi trường và các giải pháp thuận tự nhiên, cần tiếp tục có sự chung tay để nâng cao khả năng tiếp cận và an toàn cho toàn bộ cộng đồng đa dạng nhu cầu và năng lực.

THÁNG 6 NĂM 2022

Vườn giác quan tại Công Viên Rừng Chương Dương

BRITISH VIETNAMESE INTERNATIONAL SCHOOL
HANOI
A NORD ANGLIA EDUCATION SCHOOL.

1. HIỆN TRẠNG

Vườn giác quan Chương Dương là một phần của Công Viên rừng Chương Dương, nằm ở ngoài đê sông Hồng, khu vực nhiều người thu nhập thấp và người lao động nhập cư. Sau khi hoàn thành giai đoạn 1 của Công viên rừng với vườn cộng đồng và sân chơi, vào cuối năm 2022 Think playgrounds đề xuất bổ sung Vườn giác quan như một không gian xanh có công năng và có tính trị liệu giúp cải thiện môi trường sống và sức khỏe tinh thần của cộng đồng dân cư.

Không gian của vườn được thiết kế nhằm tối đa hóa trải nghiệm, giúp mọi người đắm chìm trong thiên nhiên ngập tràn màu sắc, âm thanh, hình dáng, chất liệu và hương vị.

Vào thời điểm bắt đầu năm 2021, gần 200 tình nguyện viên đã chung tay xây dựng khu vườn đến từ cộng đồng dân cư phường Chương Dương, học sinh các trường quốc tế tại Hà Nội, tình nguyện viên từ mạng lưới “Vì một Hà Nội đáng sống”.

Sau đó, TPG tiếp tục làm việc với cộng đồng và nhiều đối tác khác nhau để xây dựng và duy trì Vườn giác quan để trở thành không gian giáo dục, trải nghiệm và trị liệu đặc biệt dành cho trẻ em tại trung tâm Hà Nội.

Với sự phát triển nhanh chóng của đô thị hóa dẫn đến sự thiếu hụt các không gian gần gũi với thiên nhiên, vườn giác quan sẽ là một mô hình tiên phong trong các không gian xanh đô thị để trẻ em có thể khám phá, vui chơi và học tập và chữa lành, từ đó nuôi dưỡng tình yêu thiên nhiên và phát triển toàn diện hơn về nhận thức, ngôn ngữ, cảm xúc sáng tạo cũng như gắn kết xã hội.

2. QUÁ TRÌNH THAM VẤN, THIẾT KẾ VÀ ĐIỀU CHỈNH

Sau quá trình khảo sát và làm việc với cộng đồng địa phương, Think playgrounds đã nghiên cứu các mô hình trên thế giới cũng như làm việc với chuyên gia sinh thái Nguyễn Hoàng Hào để lựa chọn các loại cây bản địa của Việt Nam có thể hỗ trợ kích thích 5 nhóm giác quan

Không gian vườn được chia thành các khu vực thị giác, thính giác, xúc giác, vị giác và khứu giác. Bằng cách phân chia các tổ hợp cây này, vườn giác quan làm giàu trải nghiệm, có tác dụng trị liệu, đem lại cảm giác an toàn và thân thuộc đối với người khuyết tật về thị giác và thính giác bởi họ có thể ghi nhớ các không gian bằng mùi hương và âm thanh.

Ngoài ra trẻ em cũng có không gian phát triển nhận thức, ngôn ngữ, cảm xúc, khơi dậy khả năng sáng tạo và bồi dưỡng thể chất cũng như tinh thần. Người sử dụng với mọi năng lực thể chất có thể tham gia và cảm nhận không

gian bằng các khả năng mà mình có. Vườn giác quan đã giúp tạo ra một không gian xanh đô thị đặc biệt vừa thư giãn vừa có tính trị liệu và tạo ra sự tiếp cận và hòa nhập tốt hơn cho người khuyết tật.

Lựa chọn cây theo 5 giác quan với các loại cây thuốc nam, cây gia vị, cây dược liệu, cây hoa cây cảnh. Không chỉ tạo cảnh quan cây xanh trị liệu tinh thần mà các loại cây còn được sử dụng làm thuốc, làm gia vị trong cuộc sống hàng ngày của người dân.

→ Bảng thông tin vườn giác quan

↓ Tình nguyện viên trồng cây cùng cộng đồng địa phương.

- Thị giác (nhìn): các loại cây trồng có nhiều màu sắc bắt mắt như thài lài tím, hoa hướng dương, thiên điểu, đơn đỏ, trạng nguyên,...
- Khứu giác (ngửi): với các loại cây trồng có nhiều mùi hương kích thích khứu giác như sả, húng chanh, hương thảo, kinh giới, tía tô, húng quế, hoa nhài, hoa hồng, hoa sồi,...
- Vị giác (nếm): kích thích vị giác khi nếm thử một số loại cây như ớt, chanh, dâm bụt ta, dâu tằm,...
- Xúc giác (chạm/sờ): sử dụng các loại cây có hình dáng kích thích xúc giác khi chạm phải bề mặt của cây như lá mơ, dứa, lá bỏng, đinh lăng,...
- Thính giác (nghe): các loại cây tạo âm thanh xào xạc khi gió đi qua như trúc/tre,...

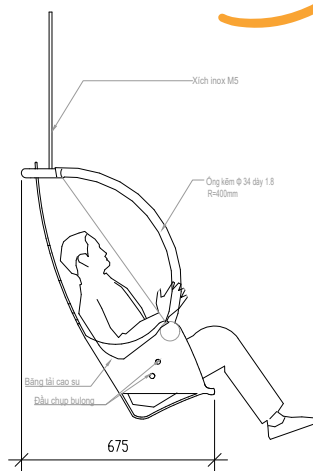
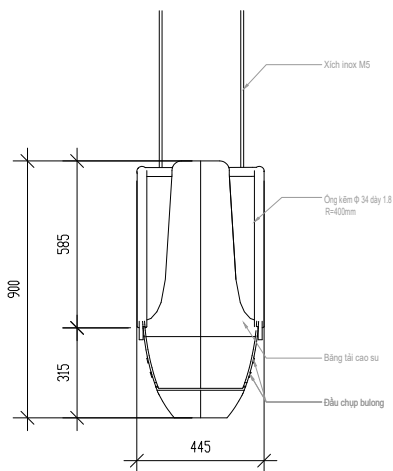
Khu vườn chú trọng phát triển các loài cây bản địa dễ sống, dễ chăm sóc, và dùng các phương pháp duy trì thuận tự nhiên như tấp ủ đất bằng thân chuối, mùn cưa, trồng rau lang phủ đất để giữ nước vào mùa khô... Việc cải tạo bắt đầu vào tháng 11/2022 và khu vườn đã có sự biến chuyển rõ rệt

sau 6 tháng, với nhiều loài cây phát triển tốt và nhiều côn trùng lưu trú. Sau khi chịu ảnh hưởng của bão Yagi và trận lũ lịch sử vào tháng 9/2024, Think Playgrounds và cộng đồng dân cư khu phố 5, 6 cùng các tình nguyện viên đã dọn dẹp, bỏ hàng rào vườn giác quan và quy hoạch lại các không gian trồng cây, cải tạo lại đường dạo và tiếp tục trồng cây, tấp ủ đất, hỗ trợ cho khu vườn hồi phục.

"Việc đưa vườn giác quan vào trong giai đoạn 2 dự án Công viên rừng Bờ Vờ là một ví dụ cho cộng đồng, trẻ em và người dân Hà Nội thấy được một mô hình mới, hay nói cách khác là cách tư duy mới mà chúng ta đối xử với không gian công cộng thông qua ngôn ngữ thiết kế Omniscape.

Omniscape là một cách mà các nhà quy hoạch Nhật Bản ứng dụng để tạo nên mối liên kết giữa con người với thiên nhiên, đặc biệt là trong không gian đô thị. Mục đích hướng tới không chỉ là tạo nên không gian đẹp để nhìn ngắm mà nó còn mang đến mùi vị, âm thanh, thậm chí có thể sờ, nếm. Đó chính là quy hoạch cảnh quan gắn liền năm giác quan, điều mà các dự án ở Việt Nam chưa ai làm"

Ông Nguyễn Tiêu Quốc Đạt
Giám đốc sáng tạo
Think Playgrounds

3. CÁC BÀI HỌC RÚT RA

Vườn giác quan Chương Dương mang một bài học thành công trong việc đặt các nhóm có nhu cầu đặc biệt làm trọng tâm thiết kế có thể mang hiệu quả tích cực lên toàn cộng đồng dân cư.

Việc bảo tồn và gìn giữ các giống cây bản địa trong khu vườn cũng giúp cho cộng đồng hiểu thêm về các loài cây vốn rất quen thuộc trong truyền thống người Việt ở đồng bằng bắc bộ cũng như hệ sinh thái trù phú ven sông Hồng. Tuy nhiên các kiến thức truyền thống nay đã mai một dần, việc xây dựng duy trì khu vườn cũng cần phải đi đôi với các hoạt động nâng cao nhận thức cộng đồng thông qua các workshop, hoạt động chung và các bảng biển thông tin.

Vườn giác quan giai đoạn đầu cần rào chắn để đảm bảo các cây con không bị phá bởi các con vật xung quanh, sau đó cần dỡ đi để tăng khả năng tiếp cận. Khu vườn cũng vẫn đang thiếu các tiện ích như ghế ngồi, chòi nghỉ nhỏ hay các bảng thông tin bổ sung để phục vụ cho việc nghỉ ngơi, học tập người dân và trẻ em đến thăm quan.

4. ĐỀ XUẤT

Sau cơn bão lịch sử Yagi đầu cuối năm 2024, gần như toàn bộ cây trồng trong khu vườn đã bị chết. Đây được coi như thách thức đồng thời là cơ hội tái thiết kế vườn sau hai năm đưa vào sử dụng. Trong đó một số mong muốn để nâng cao chất lượng thiết kế bao gồm:

- Thực hiện khảo sát nhu cầu sử dụng của người khuyết tật và nhóm có nhu cầu đặc biệt: Các buổi tham vấn trước đây mới chỉ được thực hiện trên quy mô toàn bộ Công viên rừng Chương Dương và chưa thật sự tập trung vào người sử dụng vườn giác quan. Do đó một số thông tin đặc biệt về nhu cầu (loại cây gia vị hay dùng trong đời sống) và sở thích (loại cây ưa thích, gợi nhớ kỷ niệm đẹp) cũng như tính tiếp cận chưa được khai thác sâu.
- Bổ sung thêm cây trồng mới: Để bù đắp lượng cây cũ đã mất đi sau bão lũ, một số hoạt động dọn dẹp và trồng cây đã được thực hiện tuy nhiên vẫn cần thêm một số lượng đáng kể cây để phủ xanh khu vườn.
- Bổ sung thêm các tiện ích cho vườn như ghế ngồi, chòi nghỉ, bảng thông tin tương tác

Vạch kẻ màu vàng được sơn trên vỉa hè ở lối vào cầu thang để làm nổi bật các điểm tiếp cận cần tránh để xe cộ.

THÁNG 1 NĂM 2024

Trung tâm Khiếm thị Nhật Hồng Bắc Ninh

1. HIỆN TRẠNG

Trung tâm dành cho người khiếm thị Nhật Hồng là nơi học tập nội trú của 29 trẻ em khiếm thị trong độ tuổi từ 6 đến 20, từ tỉnh Bắc Ninh và các tỉnh thành lân cận. Vào cuối tuần hầu hết học sinh sẽ về nhà, còn lại khoảng 10 em ở lại. Hiện trạng sân có diện tích khoảng 30m² cạnh vườn rau và đối diện 1 bức tường dài, chỉ có hai xích đu để chơi.

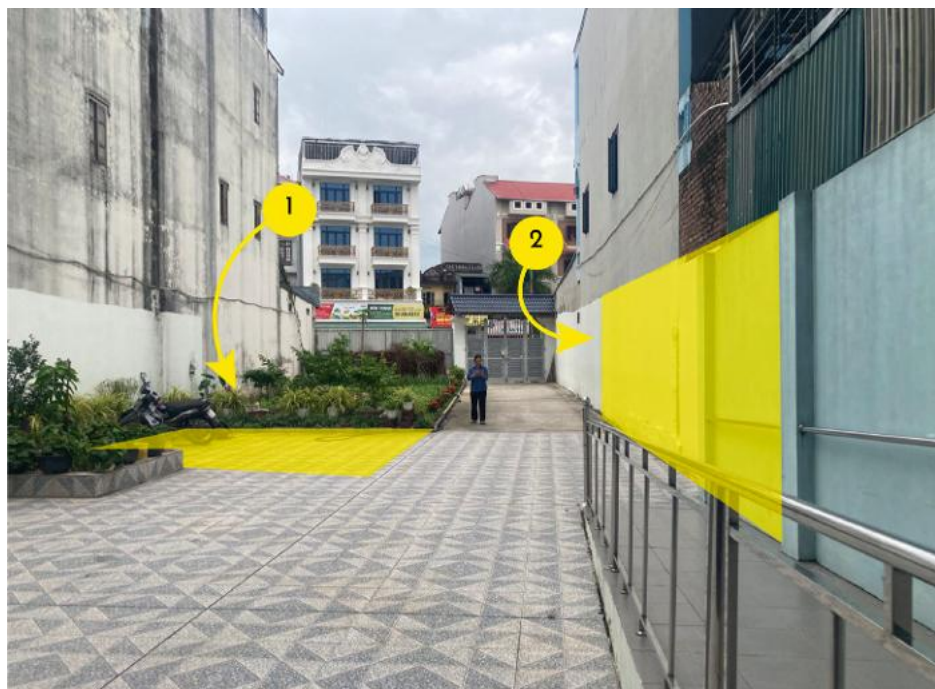
Sân chơi cho trung tâm Nhật Hồng Bắc Ninh thiết kế chuyên biệt cho các em khiếm thị được khởi xướng bởi Think Playgrounds với sự đóng góp của các đối tác Goethe-Institut, siêu ứng dụng ví Momo và đặc biệt là từ buổi hòa nhạc gây quỹ Slavic Romance concert của Nhóm Operaphilia, Chuyên trang nhaccodien.vn, nhóm phụ huynh chương trình Nature Expedition.

2. QUÁ TRÌNH THAM VẤN, THIẾT KẾ VÀ ĐIỀU CHỈNH

Qua quá trình làm việc với Sơ Hà là người quản lý và trực tiếp chăm sóc trẻ em tại đây, một số nhu cầu đã được ghi nhận bao gồm: Mong muốn thiết bị có kích thước và công năng phù hợp cho học sinh từ trẻ em đến vị thành niên. Think Playgrounds đã nghiên cứu và thiết kế các không gian và thiết bị chơi phù hợp với nhu cầu và đặc điểm thể chất của các em ở đây.

Thiết kế được thực hiện với tiêu chí : thiết bị có kích thước lớn, dễ nhận diện với màu sáng, tương phản và chất liệu đa dạng nhằm kích thích não bộ, thị giác (đối với các em bị hạn chế tầm nhìn), và tăng tương tác. Kết quả là các không gian chơi được tích hợp trong một hệ nhà có thể leo trèo chui trốn và trượt, tạo không gian cho các trò chơi nhập vai, cũng như một không gian kín đáo riêng tư với cầu trượt và bậc thang rộng hơn, lan can an toàn. Bổ sung thêm trên tường các vật liệu tạo âm thanh và cảm nhận giác quan.

3. CÁC BÀI HỌC RÚT RA

Sân chơi mang lại các giá trị và niềm vui rất lớn cho các em và các sơ chăm sóc các em ở đây. Sân chơi vừa là không gian vui chơi, vừa là không gian kết nối với các bạn bè và khám phá môi trường xung quanh mình. Việc thiết kế sân chơi tập trung vào trải nghiệm của trẻ khiếm thị cũng đã hỗ trợ nhiều cho sự phát triển thể chất và tinh thần của các em.

Sân chơi có sự chung tay của rất nhiều bên, giúp tăng nhận thức cho xã hội về không gian hòa nhập cho trẻ khuyết tật. Sân chơi được thiết kế từ đầu dành cho trẻ khiếm thị nên đã khá tốt trong việc đáp ứng đúng nhu cầu và năng lực.

4. ĐỀ XUẤT

Một số hạng mục có thể cải tiến tại sân chơi Nhật Hồng là chất lượng ánh sáng, hệ thống tay vịn, tăng sự đa dạng của vật liệu như cảnh báo trẻ thận trọng tại một số điểm có nguy cơ rủi ro như cổng ống chui và điểm đáp đất của cầu trượt.

THÁNG 8 NĂM 2021

Chợ dân sinh Tân Mai

H&I

HealthBridge

1. HIỆN TRẠNG

Người dân ở phường Tân Mai phần nhiều là lao động tự do, thu nhập thấp ít có điều kiện để mua thực phẩm hàng ngày tại các siêu thị. Chợ tại ngõ 240 cung cấp thực phẩm tươi sống với giá cả phải chăng cho họ. Nhiều người bán hàng tại ngõ 240 cũng là người dân sống ở trong phường, nên chợ cũng là nguồn sinh kế của họ.

Dự án cải tạo chợ Ngõ 240 Tân Mai được khởi xướng bởi HealthBridge, hợp tác thiết kế với Think Playgrounds cùng chính quyền và cộng đồng địa phương trong thời gian bị ảnh hưởng bởi Covid.

Dự án có sự tham gia thiết kế đồ họa của Hai&Ikigai và nghệ sĩ Ban Ga. Dự án mong muốn sử dụng thiết kế như công cụ thay đổi hành vi của người sử dụng, giải quyết các vấn đề tồn tại của Chợ dân sinh và mang lại diện mạo mới trẻ trung cho không gian chợ truyền thống.

2. QUÁ TRÌNH THAM VẤN, THIẾT KẾ VÀ ĐIỀU CHỈNH

Khác với phương pháp phát triển chợ thông thường trước đây của các địa phương, một dự án được lập và thực hiện bởi các cơ quan thiết kế và quản lý nhà nước, ở dự án Tân Mai, các tiểu thương và nhân dân khu vực tham gia trực tiếp vào toàn bộ quá trình của dự án, từ việc lập kế hoạch, đề xuất phương án cải thiện hạ tầng và quản lý, thực hiện cải thiện tại hiện trường và đảm bảo việc quản lý duy trì.

Sau khi làm việc với người dân, chính quyền và các nhà tài trợ, đối tác trên phần mềm thiết kế minecraft và thảo luận nhóm, cộng đồng đã thống nhất một số nhu cầu cải tạo không gian bao gồm bổ sung nhận diện chợ, cổng, biển nội quy, thùng rác và quản lý rác, đảm bảo diện tích cho xe cứu hỏa, kẻ vạch và phân làn đường.

Hạng mục đầu tiên được thực hiện là trang trí đường đi trong chợ. Chợ được sơn nền lối đi bằng sơn có màu

bắt mắt, phân chia lại 3 làn đường (2 làn dừng và 1 làn lưu thông). Hai làn dừng được thể hiện với hình tròn cách đều đảm bảo khoảng cách cách ly an toàn trong mùa dịch, và dần định hình thói quen đứng ở ô này mua hàng tránh tràn ra làn lưu thông.

Làn còn lại được trang trí bằng các vạch kẻ và mũi tên tạo phản xạ di chuyển tránh gây ùn tắc. Việc phân luồng bằng thiết kế sáng tạo đã hỗ trợ tách làn di chuyển ra khỏi làn đi chậm giúp cho giao thông trong chợ được rõ ràng và an toàn hơn cho người đi bộ, xe lăn, xe đẩy.

Thiết kế mới đồng thời cũng tăng cảm giác sinh động, vui tươi và tạo cảm giác thân thiện, an toàn.

Ngoài ra một số kệ hàng cũng được nghiên cứu thiết kế phù hợp với các mặt hàng và phát cho các tiểu thương.

Kệ hàng không chỉ hỗ trợ việc sắp xếp hàng hóa được xếp gọn gàng, nâng cao vệ sinh an toàn thực phẩm mà còn giúp giữ cho đường đi thông thoáng hơn. Kệ được làm bằng inox với đáy thông thoáng được lấy cảm hứng từ kệ gỗ truyền thống, dễ thoát nước và dễ thay thế.

3. CÁC BÀI HỌC RÚT RA

Hình sơn trên nền sau này đã không thể duy trì do thiếu hỗ trợ từ phía chính quyền địa phương dẫn đến không đảm bảo được quy trình sơn nền tại khu vực chợ đông người qua lại và ẩm ướt thường xuyên. Tuy nhiên với các tác động tích cực đến không gian và sử dụng của người dân, thử nghiệm này đã cho thấy một cơ hội tiềm năng để cải tạo các chợ dân sinh thân thiện và sáng tạo hơn thông qua phương pháp thiết kế cùng cộng đồng. Để đảm bảo tính bền vững, việc cải tạo cần có sự tham gia tích cực và đồng thuận cao từ phía chính quyền địa phương và cộng đồng dân cư sinh sống trong khu vực, nghĩa là cần có một quá trình chung tay và cùng làm việc từ khâu khảo sát, thiết kế cho tới thực hiện, duy trì.

Việc thiết kế lại các gian hàng trong chợ dân sinh gặp nhiều khó khăn vì người bán đã quen với việc sử dụng tối ưu các loại giá kệ rẻ tiền, nhẹ, dễ di chuyển, bốc xếp hoặc các đồ cũ tái sử dụng.

Tuy việc tối ưu và tận dụng này thể hiện tính linh động và sáng tạo của những người bán hàng trong chợ, nó lại thường cho thấy sự thiếu quan tâm tới việc đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm.

Nghiên cứu thiết kế lại gian hàng và giá kệ trong chợ dân sinh vì thế cần các nhà thiết kế thực sự có hiểu biết không chỉ về vật liệu, mà thói quen và truyền thống sử dụng của từng loại gian hàng cũng như thói quen bán hàng và mua sắm của người dân trong chợ dân sinh.

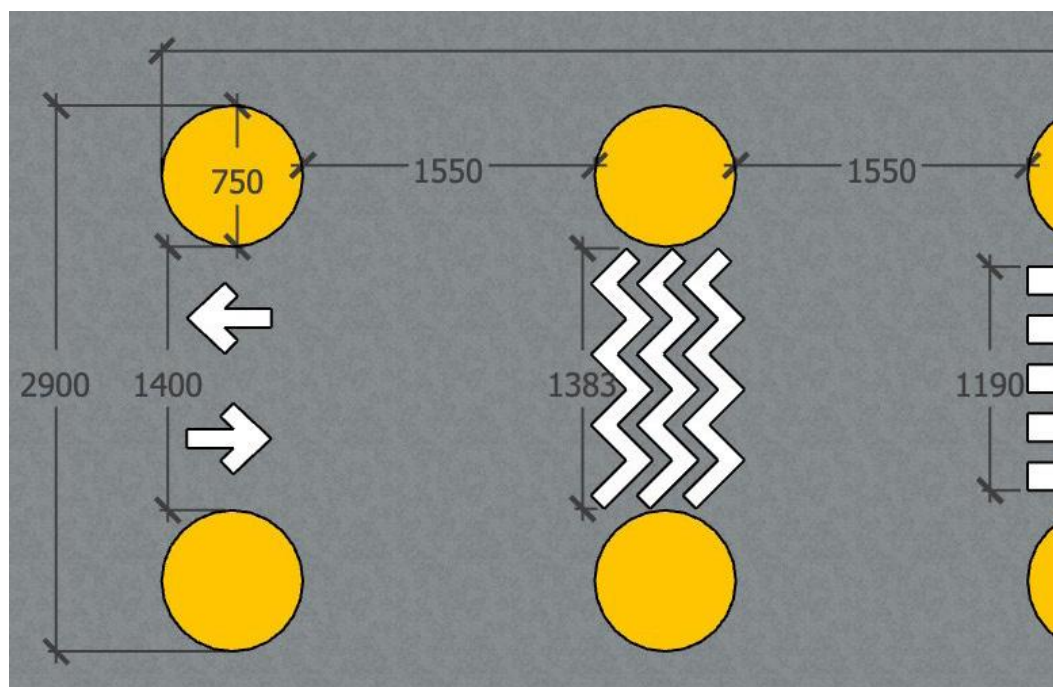
Ngoài ra cũng cần có các chiến dịch nâng cao nhận thức về vệ sinh an toàn thực phẩm có sự chung tay và đồng thuận từ chính quyền tới cộng đồng dân cư.

4. ĐỀ XUẤT

Do ảnh hưởng từ đại dịch Covid-19, các hạng mục cải thiện nhận diện, cải tạo hệ thống hạ tầng, tăng cường quản lý rác thải, thiết kế các quầy kệ khác và tập huấn cho người bán hàng kinh doanh an toàn thực phẩm vẫn chưa được thực hiện.

Think Playgrounds mong muốn trong tương lai các hạng mục này sẽ được quan tâm để tiếp tục thực hiện, mang đến không gian buôn bán thân thiện đảm bảo an toàn vệ sinh cho tất cả mọi người.

THÁNG 4 NĂM 2024

Sân chơi Thủy trị liệu tại Trung tâm Hỗ trợ Phát triển Giáo dục và Hòa nhập Quận Tân Bình

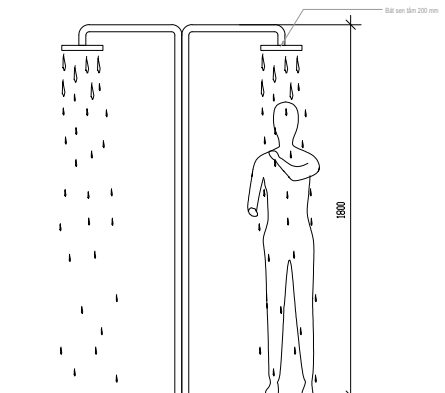
1. HIỆN TRẠNG

Thủy trị liệu thông qua vui chơi vốn được biết đến như một phương thức hiệu quả mang lại rất nhiều lợi ích về sức khỏe thể chất và tinh thần cho trẻ em, đặc biệt là trẻ khuyết tật trí tuệ. Tuy nhiên, hiện nay rất ít các sân chơi nước ngoài trời ở Việt Nam phù hợp cho trẻ em khuyết tật trí tuệ. Sân chơi thủy trị liệu tại Trung tâm Hỗ trợ phát triển Giáo dục hòa nhập quận Tân Bình được kỳ vọng sẽ mang lại những hiệu quả tích cực cho sự phát triển về thể chất và tinh thần cho trẻ khuyết tật trí tuệ, góp phần tăng cường hòa nhập, cũng như nâng cao nhận thức về thiết kế trị liệu sử dụng nước.

Trung tâm Hỗ trợ phát triển Giáo dục hòa nhập quận Tân Bình là cơ sở giáo dục chuyên biệt trực thuộc Sở Giáo dục - Đào tạo thành phố Hồ Chí Minh.

"Đây là sân chơi thủy trị liệu đầu tiên mà Think Playgrounds thực hiện, chúng tôi đã vừa nghiên cứu vừa học hỏi cùng với sự đồng hành và cố vấn của cô hiệu trưởng cũng như dựa trên kinh nghiệm thiết kế sân chơi cho trẻ khuyết tật trí tuệ trước đây. Đất, cát, nước, gỗ... các chất liệu từ thiên nhiên cùng màu sắc mô phỏng tự nhiên như xanh lá, xanh biển... mang đến rất nhiều cảm xúc, sự linh hoạt, không đồng đều, không đoán trước, gây bất ngờ, khiến trẻ em không ngừng được khám phá và học hỏi, lại vừa mang lại sự thư giãn về tinh thần khi được tiếp xúc với những vật liệu mà chúng ta đã được tích lũy trải nghiệm và cảm xúc từ trong tiềm thức qua quá trình tiến hoá..."

Ông Nguyễn Tiêu Quốc Đạt
Giám đốc sáng tạo Think
Playgrounds

Trung tâm dạy miễn phí cho trên 140 học sinh khuyết tật trí tuệ, tự kỷ và bại não, tất cả các em đều có mức độ khuyết tật từ nặng đến đặc biệt nặng, từ 5 đến 19 tuổi. Khoảng 50% học sinh không nói được hoặc nói vô nghĩa. 100% có tuổi trí tuệ từ 24 tháng tuổi đến 48 tháng tuổi.

Tất cả học sinh đến trung tâm 5 ngày/tuần, có bán trú để các em ở lại buổi trưa.

Một số tác dụng của thủy trị liệu bao gồm:

- Phát triển về mặt cảm xúc xã hội: Trẻ được cảm nhận tất cả các giác quan và toàn bộ cơ thể với nước nên sẽ giảm được sự tăng động, cảm thấy thư giãn và có nhiều hứng thú hơn trong việc học tập và rèn luyện các kỹ năng.

Vì trò chơi thường lặp đi lặp lại nhiều lần một cách chơi nên sẽ giúp cho trẻ giải tỏa những căng thẳng và cảm xúc tiêu cực ở bản thân khi được đập nước, đổ, té nước vào nhau.

Ngoài ra, chơi với nước còn giúp trẻ rèn luyện tinh thần biết chia sẻ những thiết bị và vật liệu với bạn cùng chơi.

- Rèn luyện kỹ năng giải quyết vấn đề và giúp trẻ có nhận thức về khoa học một cách đơn giản tốt hơn: chơi với nước là một cách tuyệt vời để trẻ tiếp xúc với các khái niệm khoa học và toán học khác nhau như: khối lượng, đo lường, ước tính, tính chất vật lý,...Việc đổ vào, đóng đếm, sử dụng các đồ vật chứa nước với kích thước khác nhau giúp trẻ hiểu được các khái niệm như đầy đủ, trống rỗng, nhiều hơn, ít hơn,... Khi trẻ chơi nước, chúng bắt đầu tìm hiểu làm thế nào và tại sao mọi thứ xảy ra. Chơi với nước cũng giúp truyền cảm hứng cho trí tưởng tượng của trẻ.

- Phát triển kỹ năng ngôn ngữ: Chơi với nước để trẻ trải nghiệm và học hỏi những từ ngữ mới ít gặp trong cuộc sống hàng ngày như: đổ, trống, mực nước, chìm...và nhiều từ ngữ khác. Đó cũng là lúc các trẻ tương tác với nhau qua ngôn ngữ, khi cùng chơi.

- Phát triển kỹ năng vận động và cải thiện sức khỏe thể chất của trẻ: Trẻ được vầy trong nước, được đi lại trong nước có từ trên xuống, dưới lên và xung quanh giúp phát triển các kỹ năng vận động và phối hợp tay, mắt, được cảm nhận việc phun của nước vào toàn bộ cơ thể để phát triển cảm nhận xúc giác. Việc chơi với nước có tác dụng trị liệu, giảm đau đớn và phục hồi chức năng cho trẻ bại não, tạo được giấc ngủ ngon cho các trẻ bị rối loạn giấc ngủ. Nước tạo ra một môi trường thư giãn và dễ chịu, kích thích sự sáng khoái. Lực trong nước giúp tăng cường sức mạnh cơ bắp, giúp cơ thể lấy lại cân bằng. Các cơ quan hô hấp buộc phải hoạt động nhiều hơn dưới nước, giúp tăng cường kháng thể tự nhiên có lợi ích lâu dài lấy lại cân bằng, loại bỏ stress, mệt mỏi.

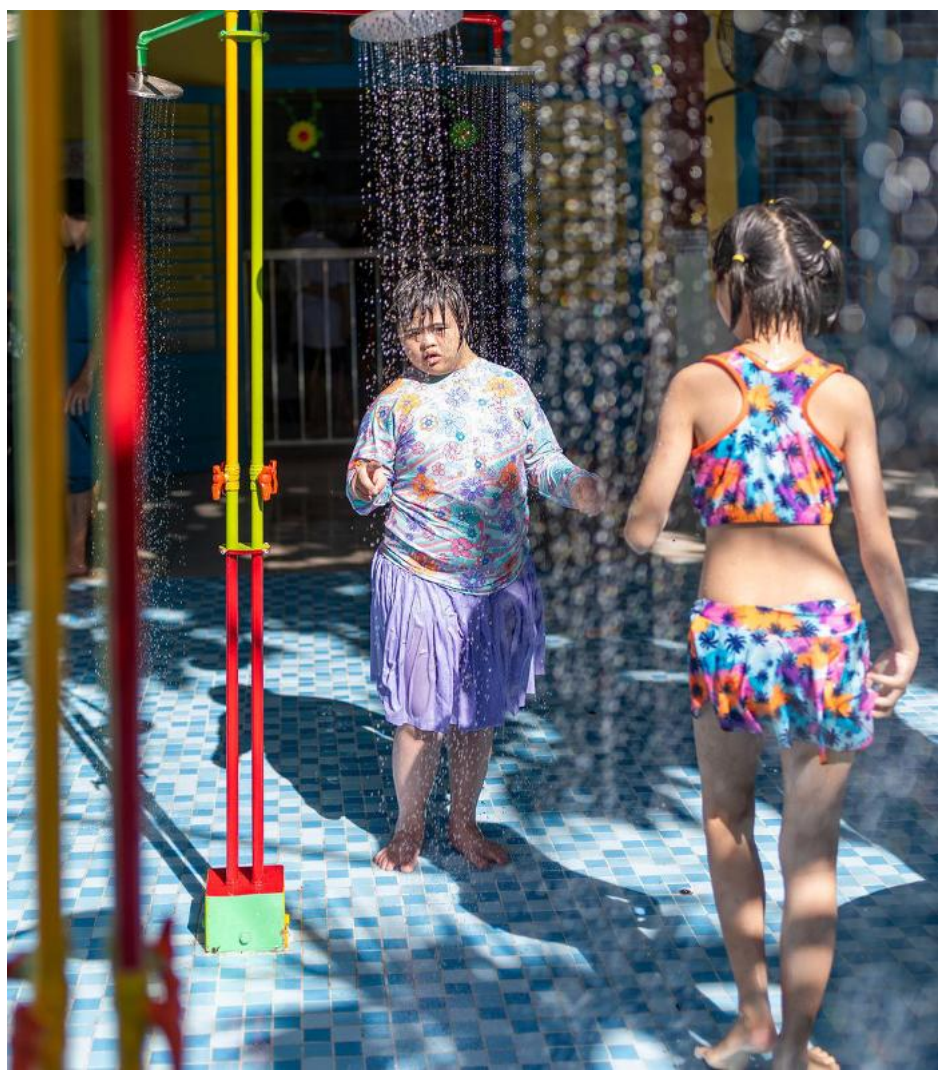
2. QUÁ TRÌNH THAM VẤN, THIẾT KẾ VÀ ĐIỀU CHỈNH

Với kiến thức về trị liệu và kinh nghiệm quan sát hành vi cũng như thói quen của các em nhỏ, cô Thủy và cô Vân tại trung tâm đã đề xuất các nguyên tắc cơ bản về số lượng, chiều cao, vị trí, và phân loại vòi phù hợp cho không gian. Các thảo luận giữa TPG và nhà trường đã diễn ra liên tục để điều chỉnh thiết kế cho phù hợp. Thiết kế cuối cùng bao gồm:

Sân chơi ngoài trời có diện tích 72,5m² với 8 đầu phun nước từ dưới sàn, 3 bộ cây sen có 4 bát sen/bộ để phun từ trên xuống, bể vầy chứa nước với độ cao 20cm phù hợp với lứa tuổi học sinh đang học tập tại trung tâm. Các hướng tia nước khác nhau cùng với các bể vầy khác nhau giúp cho đa dạng các tiếp xúc với nước từ nhiều phía và khuyến khích nhiều kiểu chơi cũng như tương tác phong phú với nước hơn.

Về tập huấn nhân sự: Trong khuôn khổ dự án, một lớp tập huấn đã diễn ra để tăng cường năng lực giảng dạy cho trẻ khuyết tật trí tuệ và rối loạn phổ tự kỷ, cụ thể về điều chỉnh và phát triển hành vi thông qua phương pháp thủy trị liệu cho 56 giáo viên và cán bộ quản lý tại trung tâm Hỗ trợ phát triển Giáo dục hòa nhập quận Tân Bình cũng như tại các trung tâm và cơ sở giáo dục chuyên biệt khác tại thành phố Hồ Chí Minh, Đà Nẵng, Đắk Nông, Đắk Lắk và Tiền Giang.

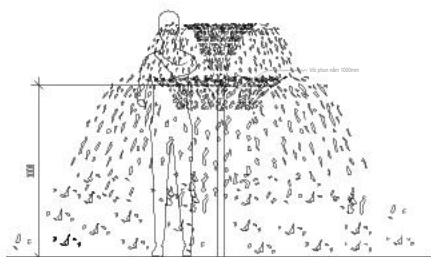
Với cơ sở vật chất mới, các em không chỉ được vui chơi với nước trong một không gian quen thuộc ở chính nơi các em đang học tập mà thông qua vui chơi, các em được trị liệu - cải thiện sức khỏe thể chất và tinh thần, có được cảm giác thoải mái, vui vẻ, không áp lực, giảm stress, giảm được tăng động. Đặc biệt, sân chơi được thiết kế để trẻ em với những năng lực khác nhau có thể chơi cùng nhau, giúp các em phát triển kỹ năng giao tiếp - xã hội, phát triển kỹ năng tự phục vụ.

Bà Hà Thanh Vân

Giám đốc Trung tâm Hỗ trợ phát triển Giáo dục hòa nhập quận Tân Bình

3. CÁC BÀI HỌC RÚT RA

Về mặt kỹ thuật sân chơi thủy trị liệu yêu cầu đồng bộ máy bơm với hệ thống phun nước để đảm bảo lực nước, và bảo trì hệ thống bơm nước thường xuyên. Tuy nhiên đây là dự án cải tạo từ một khoảng sân ngoài trời cũ của trung tâm và hệ thống nước đã có sẵn không được thiết kế đủ để vận hành, khiến quá trình lắp đặt và bảo trì khó khăn phức tạp và tốn kém hơn. Các dự án thủy trị liệu tiếp theo nên được tính toán thiết kế từ đầu cùng với việc xây dựng công trình để có thể dễ dàng hơn trong xây dựng và vận hành, bảo trì về sau.

Phụ lục

Tham vấn ý kiến người khuyết tật và chuyên gia tăng cường tính tiếp cận Sân chơi Thánh Gióng - Văn Miếu

1- Ý KIẾN CỦA NHÓM NGƯỜI KHUYẾT TẬT

Bảng tổng hợp ý kiến của 30 người khuyết tật đại diện cho các thành viên của Hội người khuyết tật Quận Đống Đa tại buổi tham vấn tại sân chơi Văn Miếu (tháng 3 năm 2024).

- Nhóm khuyết tật vận động
- Nhóm khuyết tật trí tuệ
- Nhóm khiếm thị

1- Nhóm khuyết tật vận động

ƯU ĐIỂM CỦA SÂN CHƠI

Vị trí mát mẻ, thuận tiện đi lại, dễ tiếp cận.

NHƯỢC ĐIỂM CẦN CẢI TẠO Ý TƯỞNG BỔ SUNG

- Cần thêm dây bám, tay vịn cho các bạn khuyết tật tay yếu (nhất là khu vực mô phỏng rừng tre và bàn chân, thang lên con ngựa).
- Thiếu WC, đặc biệt WC cho người khuyết tật.
- Trò chơi có ống chui cần trải thêm thảm cỏ tránh bụi bẩn.
- Chỗ ngồi xích đu còn bé chỉ phù hợp cho trẻ em, xích đu có ghế ngồi, bàn ngồi của xích đu cần làm to hơn.
- Cần thêm ghế ngồi, ghế bên cạnh đường.
- Con ngựa hơi cao, phần cầu thang lên cần thoải hơn.
- Còn hơi ít đồ chơi.
- Có thể cân nhắc trải cát để trẻ có chỗ chơi trong từng sự kiện. Cát có thể đổ vào phần bàn chân.
- Một khu vực tĩnh như gặp bạn bè, đọc sách, chơi cờ,...
- Mong muốn có tủ sách.
- Nền đi gồ ghề khó cho xe lăn. Rễ cây trên nền gây vấp ngã, Cần đường riêng cho người đi xe lăn.
- Bàn chân Thánh Gióng nên có thang leo vào bên trong bàn chân.

2- Nhóm khuyết tật trí tuệ

ƯU ĐIỂM CỦA SÂN CHƠI

- Vị trí đẹp, thuận tiện cho mọi người đến vui chơi.
- Có nhiều cây xanh bóng mát.
- Các trò chơi đa dạng, không quá khó.
- Phần nền tuy hơi mấp mô do có nhiều gốc cây nhưng vẫn đi lại dễ dàng, không quá khó khăn.

NHƯỢC ĐIỂM CẦN CẢI TẠO Ý TƯỞNG BỔ SUNG

- Với thiết bị con ngựa: Cần bổ sung cầu thang đi lên dễ dàng hơn cho trẻ khuyết tật.
- Mặt ngồi của xích đu hơi nhỏ, một số bạn quá khổ hoặc không biết ngồi vững sẽ khó thăng bằng.
- Thiếu ghế ngồi cho người giám hộ.
- Thiếu bảng thông tin về các thiết bị chơi (hướng dẫn cách chơi, thông điệp của thiết bị chơi).
- Không có nhà WC gần khu vui chơi.
- Thêm thiết bị tập thể dục cho mọi người và cả người khuyết tật (máy đạp xe, máy đi bộ,...) và thiết bị chơi.
- Thêm các trò chơi xếp gỗ, những trò chơi tiếp xúc nhiều chất liệu khác nhau.
- Thêm biển khu vui cho người khuyết tật, và có biển ưu tiên : người khuyết tật.
- Thêm màu sắc trang trí.
- Thêm bảng để viết vẽ Tổ chức thường xuyên các hoạt động, sự kiện workshop dành cho người khuyết tật.
- Thêm bàn ghế picnic.

3- Nhóm khiếm thị

NHUỘC ĐIỂM CẦN CẢI TẠO Ý TƯỞNG BỔ SUNG

- Cần có bảng hướng dẫn audio.
- Thêm gờ nổi trên đường đi, có thể thành nơi cho các em bé tập dùng gậy.
- Thêm loa hoặc chuông gió, đặt cách nhau 20m cho người khiếm thị hình dung ra không gian và định hướng được.
- Các thiết bị chơi chỗ nào có leo trèo cần thêm lan can tay vịn.
- Cầu trượt cần to hơn, thoải hơn.
- Xích đu mặt cao su bản rộng hơn.
- Chữ nổi không phải bạn khiếm thị nào cũng biết, nên làm audio.

2- Ý KIẾN CỦA NHÓM CHUYÊN GIA

Thông tin tổng hợp ý kiến của các chuyên gia về người khuyết tật được Think Playgrounds tổng hợp trong quá trình thiết kế.

1- CHUYÊN GIA VẬT LÝ TRỊ LIỆU

- Ý tưởng sân chơi Thánh Gióng rất hay và đặc sắc, phù hợp với văn hóa Việt Nam và phù hợp với môi trường xung quanh khuôn viên. Thánh Gióng từ là 1 cậu bé Gióng đến khi trưởng thành đi đánh giặc còn góp phần ý nghĩa sân chơi cho mọi đối tượng, mọi lứa tuổi. Cá nhân tôi rất thích ý tưởng này và nếu có cải tạo sân chơi, tôi hi vọng các chất liệu chịu được khuôn viên ngoài trời cũng sẽ được sơn, phủ màu của gỗ, tre, thân thiện với môi trường, đảm bảo an toàn cho người sử dụng và có sức bền cao trong thời tiết thay đổi bất thường như mưa, nắng, gió, bão.

- Có thể bổ sung 1 số thiết bị thể dục để tăng cường vận động: như xe đạp tập ngoài trời đôi, sẽ tạo điều kiện cho 2 cá nhân có thể đạp xe cùng 1 lúc (thiết kế lại kiểu dáng bên ngoài của chiếc xe có màu gỗ hoặc màu của cây tre...), vị trí đặt tại khoảng đất trống gần nhà chờ.

- Hôm trước tôi có nói về ghế đá ngồi nghỉ, song nhược điểm của 2 chiếc xích đu với

các bạn lớn và nặng cân có thể chơi được, nên thêm **1 chiếc ghế xích đu vừa là ghế ngồi nghỉ, vừa là xích đu**. Chiếc xích đu này cần chắc chắn để có thể sử dụng lâu dài. Vị trí đặt bên cùng dãy xe đạp tập.

- Cân nhắc bố trí một bập bênh (có thể là bập bênh 4 người chơi) để các bạn với mọi khả năng cùng chơi với nhau.

- Thiết kế lại màu gỗ, màu tre và tay cầm kiểu dáng 2 tai của chú ngựa.

- Bảng vẽ (foormica hoặc bảng phấn) khung bao ngoài của bảng có thể sử dụng chất liệu màu gỗ, tre có chiều cao phù hợp phù hợp để các bạn có thể sáng tạo, bố mẹ/ người giám hộ đồng ý với việc mang phấn/bút vẽ hoặc nam châm dính bảng theo chủ đề trẻ em ra vui chơi và dạy nhận thức. Vị trí đặt cùng dãy với xích đu và xe đạp tập.

- Không nên có nhiều màu sắc sặc sỡ để kích động các bạn, **màu sắc nên hài hòa với không gian ở Văn Miếu và các thiết bị hiện có.**

- Ở khu vực chòi bát giác có hoạt động cờ chữ viết, sử dụng bảng có thể đính thẻ nam châm cũng rất hay và phù hợp với các bạn khuyết tật để nhận biết hình ảnh. Chòi bát giác nên làm tiếp cận với người đi xe lăn vì đây là nơi trú ẩn gần nhất sân chơi khi có sự kiện thời tiết. Tại chòi bát giác có thể trang bị thêm bàn ghế, để nhiều trẻ có cơ hội chơi hơn và cũng là chỗ nghỉ chân cho NKT.

- Khu vực bàn chân khổng lồ có thể lót cỏ nhân tạo để trẻ em chơi với nhiều chất liệu hơn. Bàn chân khổng lồ nếu có thể làm rộng ra để khổng lồ hơn và khối xếp tạo bàn chân khổng lồ có kích thước rộng hơn sẽ dễ đi hơn.

- Khu vực núi Sóc có thể **bổ sung thêm 1 dốc lên thoải** cho các bạn khuyết tật có thể leo được.

- **Nên làm ramp đi vào ngay biển sân chơi** để các bạn đi xe lăn có thể tiếp cận từ đầu đến cuối (điểm bắt đầu là điểm để biển giới thiệu sân chơi), có biển mũi tên chỉ hướng vào sân chơi, hay hướng vào sân chơi cho người xử dụng xe lăn.

- Tổ chức sự kiện với các trò chơi team building hay văn hóa, văn nghệ, thi vẽ tranh bằng bút vẽ hay bàn bàn tay bàn chân cho các bạn KT và không khuyết tật đều có thể tham dự được. Khuyến khích hòa nhập.

- Lối lên cầu trượt mô hình **con ngựa cần thêm phần cầu thang lên và tay vịn bằng gỗ** để NKT có thể di chuyển lên, lối vào bên cầu trượt khá thấp và nhỏ, sẽ hạn chế 1 số đối tượng.

- **Khu vực rừng** để trèo lên cần hạn chế khó khăn với NKT, có thể **làm thấp lại, bề rộng của thanh đi rộng hơn, có các cây trụ nhỏ bằng tầm tay nhô lên** để NKT có thể bám tay khi di chuyển.

- Khu vực núi khá thấp và nhỏ, nếu có thể cao và rộng hơn, 2 đầu ống tròn 2 bên, làm 1 bên bậc thang lên và 1 bên là dốc trượt thoải để trẻ nếu không muốn chơi ống bò thì có thể chơi cầu trượt dễ dàng hơn. Phần cầu trượt này sẽ phù hợp với NKT không leo lên vị trí con ngựa.

2- CHUYỀN GIA KHUYẾT TẬT

2.1 TRẺ KHIẾM THÍNH

- **Bảng giao tiếp:** Bảng phấn hoặc bảng viết xóa khô trên sân chơi mang đến nhiều cơ hội giao tiếp hơn với trẻ khiếm thính.

- **Thiết bị thăng bằng:** Bởi vì sự cân bằng liên quan đến tai trong, nhiều trẻ em gặp vấn đề về thính giác cũng gặp khó khăn trong việc giữ thăng bằng. Thiết kế sân chơi tốt nên bao gồm một số yếu tố giúp trẻ em rèn luyện kỹ năng cân bằng của mình. Điều này có thể bao gồm trò chơi ô ăn quan được vẽ trên nền, xà thăng bằng, cầu di động hoặc những viên đá bước để trẻ bước qua. Tất cả những hạng mục phổ biến của sân chơi này đều giúp trẻ phát triển cảm giác thăng bằng trong khi vẫn vui chơi.

- **Trò chơi giác quan giúp ích cho hệ thống thần kinh và phát triển các giác quan khác,** điều này đặc biệt quan trọng đối với trẻ em bị khiếm thính. Các thiết bị có thể bao gồm các hộp cát, bàn cát và nước, bề mặt xúc giác và các yếu tố âm nhạc - chỉ cần

đảm bảo vị trí đặt sao cho các rung động có thể được cảm nhận ngoài việc được nghe.

- **Hệ thống thông báo bằng thị giác:** Đối với trường học, nhà trẻ và các địa điểm khác nơi một số hình thức tín hiệu thị giác cho kết thúc giờ giải lao, trường hợp khẩn cấp hoặc các tín hiệu cần thiết khác là một ý tưởng hay. Sử dụng cờ màu hoặc một chỉ báo khác để cho trẻ em biết giờ giải lao đã kết thúc, vì trẻ em bị khiếm thính có thể không nghe thấy tiếng chuông.

2.2 TRẺ KHIẾM THỊ

- **Cần đánh dấu xúc giác khác ở khu vực xích đu đằng sau đuôi con ngựa.** Nếu trẻ khiếm thị ko đc đánh dấu sẽ rất dễ đi vào chỗ các bạn đang đu và gây nguy hiểm.

- Khu vực leo núi nên có đánh dấu màu vàng ở góc tiếp xúc mặt trượt và mặt bằng để các bạn nhìn kém biết hết mặt trượt và đánh dấu xúc giác cho các bạn ko nhìn thấy nữa.

- Bụng con ngựa: **bổ sung tay vịn bên trong bụng.**

- Các **thiết bị chơi giác quan** như dàn âm thanh.

- Bảng thông tin bằng chữ nổi.

- **Audio thuyết minh và nhạc:** phần script/ nhạc cho các bạn lớn, tự nghe. Phần script sẽ mô tả tổng thể và từng phần sân chơi, bối cảnh xung quanh, các loại cây ở sân hơi, mô tả cây cối, mô tả cách chơi. Phần hướng dẫn chơi, và có cả nhạc đi kèm để bố mẹ hướng dẫn các bạn nhỏ hơn, đến đoạn nào nghe

nhạc có thể cho các con nghe nhạc. Audio hướng dẫn bố mẹ nên khuyến khích bố mẹ khuyến khích con chơi với các bạn khác, tham gia hoạt động nhóm đang diễn ra ngay tại sân lúc đó.

2.3 TRẺ KHUYẾT TẬT VẬN ĐỘNG

- **Bàn chơi cát** được thiết kế phù hợp cho cả trẻ ngồi xe lăn, trẻ đi xe nôi đều có thể chơi được.

- **Đường đi cho xe lăn tiếp cận trong không gian.**

Ghi chú

Handwriting practice lines with icons for visual cues:

- Icon of a crossed-out eye (top left)
- Icon of a person with a cane (middle left)
- Icon of a hand with dots (middle right)
- Icon of a crossed-out ear (bottom middle)
- Icon of a brain (bottom right)
- Icon of a person with a cane (bottom left)

Thư mục

ARUP. 2021

Playful Cities Toolkit: Resources for Reclaiming Play in Cities
The LEGO Foundation and Arup

Beltzig, Günter. 2006

Playing Together: Guidelines for the Integration of Children with Impairments on Playgrounds in Nuremberg.

Christian Blind Mission, 2016

The Inclusion Imperative: Towards Disability-Inclusive and Accessible Urban Development.
CBM publication

General Statistics Office of Vietnam, 2016

Vietnam National Survey on People with Disabilities
Accessed September 16, 2024.

<http://www.gso.gov.vn/en/data-and-statistics/2019/03/vietnam-national-survey-on-people-with-disabilities-2016/>.

HI-DESIGN. 2014

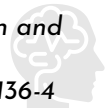
New Children Play Facilities Design - World of Child Heart.
HI-DESIGN INTERNATIONAL PUBLISHING (HK) CO., LTD.

Landman, Karina. 2020

Inclusive Public Space: Rethinking Practices of Mitigation, Adaptation and Transformation.

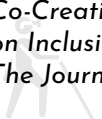
Urban Design International 25: <http://doi.org/10.1057/s41289-020-00136-4>

Patrick, Mikaela, and Iain McKinnon. 2022

Co-Creating Inclusive Public Spaces: Learnings from Four Global Case Studies on Inclusive Cities.

The Journal of Public Space 7: <http://doi.org/10.32891/jps.v7i2.1500>.

Pineda, Victor Santiago. 2022

What Is Inclusive and Accessible Public Space?

The Journal of Public Space 7: 5-8. <http://doi.org/10.32891/jps.v7i2.1607>.

Thư Viện Pháp Luật

Thông tư 06/2024/TT-BXD về QCVN 10:2024/BXD Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về Xây dựng công trình đảm bảo tiếp cận sử dụng do Bộ trưởng Bộ Xây dựng ban hành.

Thư Viện Pháp Luật. Accessed September 16, 2024.

<http://thuvienphapluat.vn>.

UNICEF. 2021

Good Practice Guide on Building an Inclusive Playground.

UNICEF Belgrade

UN Partnership on the Rights of Persons with Disabilities. 2021

Situational Analysis Of The Rights Of Persons With Disabilities, Vietnam.

Yilmaz, Meltem. 2018

Public Space and Accessibility.

Iconarp International J. of Architecture and Planning 6 (Special Issue): 01-14.

<http://doi.org/10.15320/ICONARP.2018.46>.

